UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals Collection

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

NEWS NACHRICHTEN

ВІСТІ

Українського Інформаційного Бюро

Рік видання III. Листопад 1953 Ч. 27

П'ятилітня праця реорґанізованого Державного Центру УНР

(м. л.) Цього року скінчилося п'ять літ з дня заснування передпарляменту при Державному Центрі УНР — Української Національної Ради. Керівні чинники Державного Центру — особливо з огляду на смерть Голови УНРади проф. Б. Іваницького та Голови Виконавчого Органу д-ра С. Барана, і з огляду на тяжку хворобу Президента Андрія Лівицького — не вважали за відповідне відзначувати цю річницю окремими урочистостями. Так само не збираємося ми у цій статті давати огляд діяльности УНРади та її Виконавчого Органу за минулі літа. Проте випускаючи вперше друком «Вісті» Укр. Інформ-Бюро, що в своїх попередніх циклостилевих числах подавали відомості про діяльність окремих органів і представників Державного Центру, ми вважаємо за потрібне висловити кілька думок про працю і ролю Української Національної Ради та про сучасні актуальні справи.

Українська Національна Рада діяла ввесь час у дуже несприятливих обставинах. Початковий, майже абсолютний, брак грошових засобів, виїзд української еміґраційної маси, а серед неї і визначних українських політичних діячів, до нових країн поселення, невияснене правне становище і, врешті, безперервна неперебірлива кампанія проти УНРади т. зв. опозиційних середовищ — це все не сприяло наладнанню і розгорненню праці Державного Центру. Проте, не зважаючи на ці великі труднощі й перепони, **Українська Національна Рада через свій Виконавчий Орган та через його Представництва по різних країнах проробила велику працю і здолала здобути собі необхідний і заслужений авторитет серед великої більшости української еміґрації та серед поважних чужинецьких кіл вільного світу.** Мимо їхнього критичного, а подекуди зовсім неґативного наставлення, навіть опозиційно до Державного Центру настроєні кола не можуть не признати, що УНРада — поважний політичний чинник в українському житті, без якого провадження української визвольної політики не можна уявити і на який єдино зважають авторитетні чужинецькі кола. І, може власне з причини цього все зростаючого авторитету Державного Центру, наша опозиція, бажаючи, очевидно, виправдати свої напади на нього, пускає в світ чутки про «бездіяльність» органів Державного Центру, про «розлам» всередині УНРади, про «розсварення» її поодиноких фракцій, про «брак людей», про «відтягання» (немов зумисне) скликання сесії УНРади тощо. Під впливом такої «критики», багато з прихильних до Державного Центру людей починає непокоїтись і давати свої поради, як запобігти несприятливому станові речей. Розуміючи ці щирі турботи, ми, проте, **можемо запевнити наших прихильників, що ніяких підстав до «алярмів» немає.** Розуміється, в наших еміґраційних обставинах є чимало такого, чого не пощастило «доробити» й виконати або на що, просто, не було можливостей. Але всі ці, не залежні від волі керівників Державного Центру, справи **аж ніяк не захитали внутрішній стан УНРади або її акцію на зовнішньому відтинку.**

Є велика різниця поміж можливостями діяльности Державного Центру на чужині й уряду, що перебуває в своїй країні. Про це в нас часто забувають! У своїй країні кожний член уряду має в своєму розпорядженні міністерства та підпорядковані їм установи, де працюють сотки, а то й тисячі фахових працівників. В умовах все ще дуже обмежених матеріяльних засобів на еміґрації, окремі члени Виконавчого Органу працювали й працюють в своїх ресортах здебільшого без ніяких помішників і мусять самі виконувати працю, яка вимагала б цілого штабу досвідчених працівників. Очевидно, в таких умовах праця екзильного українського уряду може бути справді активною тільки при добровільній допомозі українського громадянства. Товариства сприяння УНРаді, різні політичні чи громадські або наукові організації, що виконують на чужині національну працю, доповнюють роботу Державного Центру, заступаючи в даних умовах отих усіх урядовців міністерств, начальників областей чи районів, чинних військовиків, дипломатів і. т. і. Отже, праці таких громадських установ не можна відокремити від без-

посердньої праці екзильного уряду; не може бути поміж ними перегонів чи розбіжностей, лише взаємне доповнювання і співпраця.

Але, коли ми будемо говорити про безпосердню працю УНРади чи її Виконавчого Органу, то **саме за останні два роки можна відзначити багато фактів, що свідчать про активність Державного Центру.** Відозви Державного Центру з програмовими наставленнями до української еміґрації й українського народу на батьківщині; промови в радіовисильнях Рим та «Голос Канади» през. А. Лівицього та голів Виконавчого Органу І. Мазепи й С. Барана, а також урядуючого Голови УНРади І. Багряного; численні меморандуми до чужинецьких кіл від різних органів Державного Центру, зокрема звернення до Об'єднаних Націй та різних політичних чужинецьких кіл на терені США, і особисті контакти з цими останніми заступника Голови ВО С. Витвицького; різні міжнародні конґреси й урядження, на яких безпосередньо чи посередньо брали участь представники Виконавчого Органу; ряд вдало проведених пресконференцій для чужинецької преси; створення й діяльність Італійсько-Українського та Англо-Українського Товариств при активній участі Представництв ВО у цих країнах; діяльність серед представників неросійських народів, що закінчилася створенням потужної організації, т. зв. Паризького Бльоку, про який багато пишуть і говорять у різних чужинецьких колах і серед російських імперіялістів, та який поставив українську зовнішню політику на далеко сприятливіший, ніж до того часу шлях; врешті, переговори з Американським Комітетом Визволення від Большевизму, що кардинально змінили наставлення антибольшевицьких американських кіл до проблем поневолених Москвою неросійських народів і привернули увагу міжнародних політичних чинників до української справи. До цього можна було б додати численні й постійні побачення з зацікавленими нашою справою чужинцями, пляни організації нашої військовости та постійне вивчання процесів, що відбуваються у поневоленій Україні. Тут не вичислено ані приблизно всіх тих справ, що їм мусів присвячувати увагу Державний Центр, але й цього вистачить для ствердження, що УНРада має позитивний балянс своєї праці, переводженої, повторюємо, у дуже несприятливих обставинах.

УНРада, а також її Виконавчий Орган, побудовані на засаді коаліції. Розуміється, п'ять політичних організацій, що тепер входять до УНРади, маючи різну ідеологію, а подекуди і тактику у визвольній боротьбі, не завжди можуть мати однакові погляди на методи політичної роботи чи на різні практичні політичні потягнення. Отже, спільна праця цих організацій **полягає в деяких випадках на компромісах, що є основою всякої коаліції.** І тому, зрозуміла річ, що часом перед знайденням відповідного компромісу — відбуваються дискусії, іноді палкі. Але у важливих справах загальнонаціонального, державного порядку — як на відтинку внутрішньої політики, так і, здебільшого, зовнішньої політики — між фракціями УНРади панувала завжди повна погодженість. Розходжень щодо методів праці чи практичних потягнень аж ніяк не можна кваліфікувати, як «розлам» чи «розсварення» поміж фракціями УНРади. Такі розходження існують завжди там, де відбувається праця, біля якої зішлися люди різних політичних середовищ. **Але вони, в остаточному висліді завжди доходять до згоди, коли йдеться про національно-державні, спільні їм усім інтереси. Так воно завжди було під час понад п'ятилітнього існування Української Національної Ради; так воно буде й надалі.**

Українська Національна Рада зазнала справді тяжкі і болючі втрати в людях. Від неї відійшли у вічність люди такого формату, як проф. Мазепа, проф. Іваницький, і д-р Баран. Нелегко було продовжувати далі працю без людей, які десятками років посідали провідні становища в українському політичному житті. Але чи це не накладає обов'язку на наших прихильників допомогти Державному Центрові пережити ці болючі втрати, а на наших противників — принаймні стримуватися й не радіти з того приводу, що мовляв, УНРада «вимирає». Бо, зрештою, справа зовсім так не стоїть! **Не зважаючи**

Від Виконавчого Органу Української Національної Ради

Цього року українське громадянство, розкидане по всіх країнах світу, жалібними урочистостями й вічами протесту відзначало 20-у річницю голоду в Україні, цього жахливого злочину народовбивства, що його заподіяла большевицька Москва нашому народові.

20 років тому тодішня українська еміґрація й українці наших західніх земель вжили всіх можливих зусиль, щоб прийти на допомогу мільйонам голодних у підсовєтській Україні та привернути увагу вільного світу до жахливих подій на окупованій московськими большевиками нашій Батьківщині. Цим була зроблена спроба підтримати тих українців і українок, які в умовах большевицького терору не могли самі піднести голосів протесту і зорганізувати відповідну оборону свого існування і своїх прав. Але всі ці зусилля були даремними. Ворог, що запосів нашу землю, продовжував виконувати свій нелюдський плян народовбивства, а вільний світ, занятий своїми власними клопотами, не наважився виступити в оборону тих, хто під комуністичним пануванням умирав голодною смертю.

Тепер, згадаючи страшну катастрофу, яку пережив наш нарід перед 20-ма роками, ми маємо серед нас, на чужині, десятки тисяч свідків і учасників тодішніх подій в Україні. Вони найкраще змогли розповісти чужинцям про жахливі злочини большевицької Москви, і сумління вільного світу здригнулося від тих оповідань. Жалібні урочистості, що відбулися й ще відбуваються цього року по різних країнах, спричиняються до розкриття правди про Совєтський Союз, про жахливий большевицький режим, про поневолення України й інших країн, окупованих червоною Москвою. І ця правда прискорює день визволення наших братів і сестер, що перебувають тепер в Україні.

Виконавчий Орган Української Національної Ради, схиляючись у глибокій жалобі перед мільйонними жертвами голоду 1933 року, думками перебуває в цю сумну річницю разом із усім поневоленим українським народом на Батьківщині й закликає його не втрачати надії на краще майбутнє, на визволення з-під ворожої окупації. Разом з усим громадянством українським на чужині Виконавчий Орган Укр. Нац. Ради твердо вірить у перемогу нашої правди й у недалеке визволення українського народу та відновлення Самостійної Соборної Української Народньої Республіки.

на болючі втрати, Президія Української Національної Ради та Виконавчий Орган далі виконували свої обов'язки й зуміли навіть, саме в цей період, поважно розгорнути свою діяльність. Щодо Президії УНРади, то задовго до смерти проф. Б. Іваницького його обов'язки й права перебрав, на доручення Покійного й за затвердженням інших членів Президії, п. І. Багряний, а вибір нового Голови може перевести тільки повна сесія УНРади. У Виконавчому Органі нормальний хід його справ забезпечували заступники голови ВО. Зовсім не брак людей спричинив і затримання скликання сесії для вибору Голови УНРади, і зволікання у закінченні кризи Виконавчого Органу, спричиненої смертю д-ра Барана. Людей не бракує! Проте нелегко їх у наших еміграційних обставинах спроваджувати з країни до країни, нелегко відривати їх від витворених тих чи тих умов життя. **Крім того, власне, після відходу від нас видатних і авторитетних політиків, ішлося про якнайкраще розв'язання справи творення нового Виконавчого Органу.** І тому, дехто вважав, що при умові забезпечення заступниками голови ВО й окремими керівниками ресортів нормального бігу праці, можна не спішити з прийняттям того чи іншого кандидата на голову, порадившись перед цим з різними нашими прихильниками, розкиданими (знову еміграційні від нас незалежні обставини!) по різних країнах світу та відклавши цю справу до скликання сесії УНРади, передбачену на липень, серпень, а найпізніше на вересень цього року. Однак, сесія ще досі не відбулася. Чому? І чому, взагалі, її так довго не скликувано?

Остання сесія УНРади відбулася 1949 року. Фракції Національної Ради завжди були тої думки, що реґулярне відбування сесій є потрібне і для престижу Державного Центру, і для вирішування повним пленумом важливих напрямних української політики. Але, після ліквідації таборового життя й виїзду величезної частини української еміграції за океани — ця справа стала значно складнішою. **Українська Національна Рада** — через свою Президію, через Виконавчий Орган та через свої комісії, що в разі потреби також сходилися на засідання — **виконувала фактично свої завдання. Часто відбувалися поширені засідання Президії, в яких участь брала більша частина всього складу членів УНРади та повний склад Виконавчого Органу.** Однак для скликання офіційної і повної сесії УНРади треба було конче забезпечити присутність деяких осіб з різних країн Европи та з-за океану, а також підготувати відповідні виступи назовні, як перед українським громадянством, так і перед чужинцями. Без цього сесії або взагалі не можна було скликати, або вона не мала б потрібного ефекту. **А для цього потрібні були великі кошти й велика підготовчо-організаційна праця.** Першого (великих коштів) не було, а друге було тяжко виконати, бо, переобтяжені біжучою працею, члени ВО та його невеличкий апарат справді не могли дати з себе зусиль над міру. Проте справа скликання сесії завжди займала увагу всіх органів Державного Центру, і вона була б скликана хоч би навіть у скромніших розмірах, якби на перешкоді не ставали до цього часу різні побічні моменти.

Приблизно до кінця 1951 року УНРада мала в своєму розпорядженні такі мінімальні грошові засоби, що про скликання сесії в тому періоді не можна було й думати. Далі прийшла довга й затяжна хвороба Голови Української Національної Ради проф. Іваницького. Українському громадянству може не зовсім відомо, що проф. Іваницький виїхав у відпустку до США, сподіваючись повернутися до Европи за пів року. Однак, відразу по прибутті до США він занедужав знову. Особа проф. Іваницького настільки цінилася не тільки всіма без винятку фракціями УНРади, але навіть і його політичними противниками поза УНРадою, що ніхто не підносив думки про його відхід із становища Голови Нац. Ради. Чекалося, отже, на його вудужання, що, повторюємо, **при забезпечені нормального функціонування Президії УНРади на чолі з урядуючим Головою І. П. Багряним та відбуванні ширших нарад членів НРади, було можливим.** Проф. Б. Іваницький помер 4 квітня ц. р. Рівно два місяці після цього помер д-р С. Баран. Ще перед смертю д-ра Барана було ухвалено скликати сесію УНРади на кінець літа ц. р. В кінці липня, проте, тяжко й несподівано занедужав Президент УНР, присутність якого на сесії є доконечна. Це ще раз припізнило скликання сесії.

Українське громадянство напевно зуміє належно оцінити той факт, що **не зважаючи на смерть або недуги провідних осіб Державного Центру, Президія УНРади та Виконавчий Орган спромоглися провадити далі безперебійно свою працю та саме в цей час перепровадити кілька важливих та тяжких завдань — головне в ділянці зовнішньої політики.** Президія й Виконавчий Орган дбають про те, щоб сесія **УНРади могла відбутися якнайшвидче.** Фракції УНРади прикладають зусиль, **щоб якнайшвидче і можливо ліпше розв'язати справи покликання нового Виконавчого Органу.** Органи Державного Центру передадуть близькій сесії багато важливих справ у найкращому порядку. Ця сесія буде, безумовно, **переглядом минулої діяльности Державного Центру і ствердженням піднесення його авторитету та здобуття нових можливостей дальшої праці.** Серед українського громадянства, що підтримує Укр. Нац. Раду, є чималі кадри досвідчених і вмілих політиків з авторитетними іменами та енергійних молодших працівників. Вони не завагаються перейняти на себе тягар праці, що перебував у руках **Великих Мужів,** що відійшли вже від нас, і повести українську визвольну справу до її мети: відновлення нашої Самостійної і Соборної, Народоправної Держави.

Підтримуйте Державний Центр
Української Народньої Республіки
в його боротьбі за самостійну соборну Україну!
Вписуйте Позичку Визволення України

П. К.

Про політичну консолідацію

Один польський публіцист написав був торік «єретичну» статтю, доказуючи правдивість відомого Міцкевичового виразу — Zgoda bedzie zguba! Автор доказує, що згода політичної еміґрації не тільки непотрібна, але й шкідлива. Навіть Господь Бог, мовляв, був проти згоди людей, бо коли люди, договорившись, почали будувати Вавилонську вежу, Він не знищив вежі, але розбив єдність людську, змішавши їхні мови. Отже Бог є засадничо проти єдности людства...

Що уявляла собою польська політична думка під час першої світової війни? — питає автор. Цілковитий хаос: одні запобігали ласки великого князя Миколи Миколаєвича і випрошували у нього «маніфестів», другі творили польські леґіони в німецькій армії, треті — Народний Комітет в Парижі, четверті інтриґували при віденському дворі... і кінця цим «орієнтаціям» не було. Всі вони проклинали один одного і називали себе взаємно «національними зрадниками». А вислід? В нагороду, мовляв, за це розбиття (а власне за те, що поляки **всюди були** і всюди було чути їхній голос) вони дістали по війні свою самостійну державу... Якою ж убогою, є сьогодсі польська еміґрація, що спромоглася, мовляв, лише на три політичні центри!

Ефект цих думок тратить на вазі (це визнає й автор), коли зважимо, що сьогодні фактично є тільки дві самостійні сили — США і СССР. З них один є наш (це все одно — польський чи український) ворог. Лишаються США, як єдина держава, що на неї можна орієнтуватися. Але й для цього, — тягне далі польський автор, — варто мати більшу кількість «центрів», бо не знати, котрий з них може бути співзвучним з прагненнями США.

Ми навели ці погляди не тому, щоб спізнено дискутувати з польським автором, чи з ним евентуально згоджуватись, але щоб ілюструвати важливість самої постановки проблеми єдности політичної еміґрації та наявність різних на цю справу поглядів.

Основним завданням нашої еміґрації є допомога народові здобути і закріпити побудову української самостійної і соборної демократичної держави. Ми твердимо, що не хочемо народові накидати ні форми влади, ні соціяльного устрою, що згідно з демократією народ сам має бути своїм сувереном і ці питання розв'яже через своїх депутатів. Якщо ці наші твердження щирі, то **ніщо не стоїть на перешкоді,** щоб українська еміґрація об'єднала свої зусилля для досягнення основної мети — суверенности нації. Полишаючи повне право кожній політичній групі вільно пропаґувати свої ідеї, наші політичні середовища можуть об'єднати свої зусилля для того, щоб взагалі прийшов день свободи для батьківщини, коли вони могтимуть — не в еміґраційних умовинах, а серед свого народу — боротися за здійснення своїх ідей. Треба наперед здійснити загальну мету, а потім щойно чесно і толерантно змагатись за здійснення своїх поодиноких програмових засад.

Здається, цим ми довели, що об'єднання політичної еміґрації **можливе.** Але чи воно **потрібне?**

Орієнтація на власні сили є conditio sine qua non нашого визвольного руху. Але ці «власні сили» треба буде у відповідний час **мобілізувати і скерувати** в потрібному для утримання і закріплення нашої державности напрямі. Ці сили — це кадри нашої інтеліґенції, робітництва, селянства; це науковці, священики, соціяльні і профспілкові працівники. Це старшинські і вояцькі кадри в армії і поза армією. Це всі живі і думаючі, або ті, що почнуть щойно думати під час «подій», українці, що перебувають на батьківщині і поза нею.

Не ставмо дуже високо значення нашої політичної еміґрації, мовляв, як каталізатора, навколо якого відбуватиметься процес національно-визвольного руху, що приведе до перемоги нашої ідеї. Національна свідомість усіх прошарків нашого народу — і то на цілій його величезній території — така висока, що буде потрібний не каталізатор, а лише **реґулятор.** Коли зважимо, що під час національного відродження 1917—21 рр. ані приблизно не було такого високого рівня національної свідомости як сьогодні, а все ж таки постав був єдиний керівний центр, то можливість постання такого в «день Х» більше ніж ймовірна.

Еміґрація, розуміється, позитивно впливатиме на розвіток подій в батьківщині, якщо... ця еміґрація **сама буде організована і об'єднана.** Бо чи ж зможе вона щось позитивного принести на батьківщину, коли сама буде розбита на кілька, або й кільканадцять, груп, «центрів» та течій? Хіба що принесе свої, нікому в Україні не потрібні, сварки і повторить сумні практики з другої світової війни...

Покладатися на власні сили, це значить насамперед працювати в тому напрямі, щоб ці сили були об'єднані — і там, в Україні, і тут, на еміґрації.

Але, і це напевне належить до абеткових істин, найкраще організовані національні сили не зможуть досягти своєї мети, коли не буде відповідної міжнародньої кон'юнктури. Польський професор Леон Василевський твердить: «Ані самостійність етноґрафічно-мовна й культурна, ані поважна сила кількісна, ані окремішність економічних інтересів тут не рішають, і то навіть при існуванні виразної волі осягнути максимальну ціль і змобілізувати для тієї цілі найактивніші національні сили. До того всього є все ж таки необхідним те, що звичайно називаємо **кон'юнктурою».**

(Закінчення з 5-ої стор.)

перейшли Збруч та опинилися в польських таборах інтернованих.

Рік пізніше, 21 листопада 1921 року, після невдалого рейду генерала Тютюнника, дійшло до траґедії під Базаром. Тут ворог виявив таку саму жорстокість і безоглядність, як 10 листопада 1708 року, коли то салдатеска Петра І. зруйнувала гетьманську столицю Батурин і вирізала все населення, не виключаючи й малих дітей: під Базаром було розстріляно 359 українських старшин і козаків, що потрапили в полон до большевиків. Ці українські вояки виявили тут такий героїзм, на який в світовій історії мало прикладів. Вони відмовились служити ворогові і вмерли з співом українського національного гимну на устах.

Згадуємо ці всі події листопада місяця, чи вони були радісні чи сумні, і клонимо свої голови перед тими героями, що боролися й гинули за українську справу.

Очевидно, потрібної нам кон'юнктури штучно створити не можна, але роз'яснювальною працею і інформацією вільного світу можна здобути поважну кількість впливових приятелів, можна популяризувати нашу справу і таким чином прихилити симпатії світу до неї. В рр. 1917—21 була сприятлива кон'юнктура для національно-визвольних рухів, особливо на теренах колишньої Росії та Австро-Угорщини. Якщо ми цієї кон'юнктури не зуміли використати, то не тільки тому, що не було в нашому народі потрібного ступеня національної свідомости, але передовсім тому, що наш національно-визвольний рух не був у світі спропаґований. Першим і основним завданням еміґрації саме й є інформація світу та пропаґанда української визвольної боротьби.

Може якраз в світлі цих завдань єдність політичної еміґрації не потрібна? Напевне зайве нам вчитися аж у Руданського, що «треба всюди приятеля мати». Отож може краще, коли українські соціялісти говоритимуть з чужинними соціялістами, монархісти — з монархістами, ліберали — з лібералами, католики — з католиками і т. д. І пощо ж їм тоді єдність? Щоб тільки одні одним перешкоджали?

Абстрагуючи від усіх інших, вже наведених, арґументів — єдність і в цьому випадкові потрібна. Важливо, щоб представник тої чи тої політичної групи почував, що за ним стоять не лише його однодумці (іноді дуже нечисельно в нашім громадянстві заступлені), але ціла українська громада. Погодженість дій вимагає устійнення основних напрямних та взаємну толеранцію, а це привчає до засад демократії. Очевидно, на розмови з соціялістом не пішлемо члена ЗП УГВР ,хоч яким би «лівим» він не став на еміґрації, а українського соціяліста з доброю соціялістичною метрикою, так само як до Ватикану не пішлемо православного, а тільки католика.

Така консолідація української політичної еміґрації означатиме, що ми у нашій діяльності наголошуватимемо насамперед нашу загальну мету — відновлення української державности, а полагодження програмових розходжень автоматично відкладатимемо на пізніші часи.

Чи це нам може бути шкідливим?

Вважаємо, що потреба єдности української політичної еміґрації доведена. Основне завдання цієї єдности і координації зусиль — боротьба за відновлення суверенности українського народу, тобто відновлення того міжнародньо-правного стану, що існував за часів Директорії Української Народньої Республіки. Тільки єдність політичної еміґрації зможе надати тому Екзекутивному Центрові, що провадитиме українську екзильну зовнішню політику, потрібної ваги і авторитету.

Чи є такий Екзекутивний Центр, навколо якого могла б об'єднатись українська еміґрація? Ми маємо в екзилі останній законний уряд УНР. Зусиллями всіх українських політичних середовищ (за виключенням, на жаль, одного СГД) в 1948 році дійшло до реорганізації Державного Центру УНР. Шануючи традиції визвольних змагань 1917—21 рр., мусимо ствердити, що **єдиною базою,** на якій може постати ота, так нам необхідна, єдність української політичної еміґрації, є тільки УНРада. Характерно, що не лише об'єднання американських українців (Український Конґресовий Комітет) чи канадійських українців (Комітет Українців Канади) але, і всі інші авторитетні українські національні організації вважають за потрібне рекомендувати українську політичну єдність лише на базі УНРади. Зокрема V-ий Конґрес Українського Конґресового Комітету настирливо цього домагався від нашої еміґрації. Сама Українська Національна Рада в її сьогоднішньому складі цієї єдности прагне і постійно нагадує всім українським політичним середовищам, що двері Української Національної Ради для них відченені.

Вважаємо отже, що українські політичні середовища, що стоять поза УНРадою, зробили б для української справи багато більше, якби вони, замість безвідповідальної кампанії проти УНРади, вступили до неї і об'єднаними силами боролись за справу визволення рідного Краю.

Коли тепер Українська Національна Рада має такий великий авторитет, то, поширена й підсилена, воне матиме той максимально досягаємий авторитет, що його тільки встані еміґрація створити. А це буде тільки на користь українській визвольній справі.

Наш коментар

Як вони це роблять?

Годі все заперечити, що про Українську Національну Раду, її Виконавчий Орган і взагалі про Державний Центр УНР пише преса ЗЧ ОУН чи ЗП УГВР. Вони, хоч між собою й не надто приязно живуть (ЗЧ не мають охоти визнати «поновлених мандатів» і передати в руки п. М. Лебедя «все керівництво визвольною боротьбою»), але щодо УНРади — знайшли спільну мову.

Не можна також і дискутувати «по суті» з пресою ЗЧ ОУН або ЗП УГВР, бо в їхніх полемічних виступах бракує власне «суті», а спростовувати вигадки — річ неможлива.

Тому лише прозрадимо нашим читачам, як такі анти-унрадівські «статті» робляться.

1. Щоб зискати прихильну настанову читача взагалі, стаття починається загальними міркуваннями про обов'язки українця чи української еміґрації як цілости. Причім тут подається дуже популярно всіма українцями визнані істини так, щоб з автором міг згодитися кождий українець, від гетьманця до найлівішого соціяліста.

2. Коли цим вступом вже зискано читача, подається в легкій і сензаційній формі такі факти з діяльности Президії чи ВО УНРади, що їх знає й мала дитина. Головне — вони мусять бути абсолютно правдиві. Це не шкодить, що читач трохи поморщиться (мовляв, це я вже й раніше знав!), але він переконається, що автор не тільки загально міркує так, як і він (читач), але подає правдиві, перевірені факти.

3. А тепер уже можна й фантазувати! Можна видумувати, що хочете, приписувати політичному противникові всіх сім смертельних гріхів, аж до «національної зради» включно. Очевидно, досвідчений полеміст ніколи не подасть спочатку самі вірні вістки, а потім вигадки: він перемішає правдиві вістки з вигадками так, що потім і самому йому важко відокремити одні від одних. А читачеві й поготів!

(Зак. на стор. 8)

в Палаті Репрезентантів відносно встановлення безпосередніх дипломатичних взаємин з підсовєтськими республіками Україною і Білоруссю, та низкою інших резолюцій закінчилися дводенні наради Краєвої Ради Українського Конґресового Комітету...» І далі: «Всі без виїмку дискутанти й учасники нарад однодушно стверджували, що УККомітет в звітовому часі проробив величезну працю і добився, в його можливостях, макимельних успіхів».

Виступи українських приятелів

На бенкеті УККА промовляв ряд видатних американських діячів — приятелів України. Колишній конґресмен Д. К. Армстронґ, що свого часу був головою Конференції Психологічної Стратегії у Вашинґтоні, а тепер виконує важливі місії американської політики і є членом редакції «Ридерс Дайджест» виступив гостро проти сучасної тенденції вільного світу переговорювати з Москвою. Його думка була така, що з бандитами не можна договоритись...

Конґресмен М. Фіґен з Огайо ствердив, що є чотири справи, яких аґресивна червона Москва найбільше боїться і якими її можна перемогти: 1. релігія, — 2. націоналізм поневолених народів, — 3. вільне робітництво і 4. приватна ініціятива в господарстві. Конґресмен Фіґен теж не вірить в можливість договоритись з Москвою, а тому рекомендує використати ці чотири найбільш загрозливі для Москви сили, до яких він в першу чергу зараховує українські національні аспірації і для яких він домагається якнайактивнішої американської допомоги.

В тому самому дусі висловився д-р Даніел Полінґ, голова Екзекутивної Ради Всеамериканського Комітету для Поборювання Большевизму та головний редактор протестантського «Крістіен Геральд». Промовець зокрема високо оцінив безкомпромісову боротьбу українців проти большевизму та ставив її за приклад Америці і всім іншим волелюбним народам.

Колишній ДП комісар і відомий приятель українців, п. Едвард О'Коннор, вважає взірцем доброго провідництва — Український Конґресовий Комітет та висловив думку, що акція українців повинна мати всебічну підтримку усіх тих американців, яким лежить на серці добро Америки та майбутність вільного світу.

Українська Національна Рада ставиться на першому місці

Справа ствалення до УНРади виникла на річних зборах тоді, коли один з учасників (завзятий прихильник ОУНр) закинув заступникові голови УККА, п. Богданові Кравцеві, мало не національну зраду за те, що він голосував за першенство Державного Центру щодо приділювання допомоги. Ця ухвала пройшла великою більшістю голосів (27-ма голосами проти 9), і до неї приєдналася Екзекутива УККА з пп. проф. Л. Добрянським і Дм. Галичином на чолі.

Відповідаючи на поставлений йому закид, п. Богдан Кравців, відомий український поет та політичний і громадський діяч, який донедавна був знаний своїми симпатіями до ОУНр, — заявив, що Українська Національна Рада — це для нього і Крути, і Листопадовий Здвиг, і Українські Січові Стрільці, і державна традиція. Щоденник «Свобода» пише про цю промову, озаголовлючи її «Б. Кравців ставить на першому місці Державний Центр і УНРаду», між іншим, таке: «В звітах і в дискусії сенсацією була заява ред. Богдана Кравцева, третього заступника голови УККА. Вже в своєму звіті й опісля під час дискусії він вперше виразно поставив на перше місце Український Державний Центр та УНРаду.» Заяву ред. Кравцева кілька разів переривано сильними оплесками більшости присутніх.

Треба вітати мужність, з якою Б. Кравців дав вияв своїм переконанням, до яких він прийшов, очевидно, протягом останнього часу. Хай це послужить прикладом для тих українців, які саме в цей час ведуть неперебірливу кампанію проти українського Державного Центру.

Але головне в цій справі — це становище, що його зайняв УККА і його провідні чинники. Він ще раз виразно ствердив, що в українській визвольній політиці провідна роля належить Українській Національній Раді. Саме тепер, коли в світі актуалізується українське питання і коли Виконавчий Орган УНРади — створенням т. зв. Паризького Бльоку, переговорами з антибольшевицькими американськими колами та зручним відбиттям нападів російських імперіялістичних кіл — притягнув до української справи увагу міжнародного світу, — саме тепер потрібна співпраця й взаємна підтримка двох установ: Української Національної Ради як репрезентанта нашої поневоленої Батьківщини, та Українського Конґресового Комітету як чолової організації українців в найпотужнішій демократичній державі вільного світу. Українська Національна Рада високо цінить також підтримку, що їй запевнює найчисленніша українська іміґрація за океаном в США.

Вітаючи успіхи УККА в його невпинній праці в ділянці підтримки й допомоги визвольним змаганням українського народу, висловлюємо надію, що останні ухвали УККА спричиняться до дальшого поглиблення співпраці й взаємного зрозуміння поміж ним та екзильним Державним Центром Української Народньої Республіки.

Д-Р С. ВИТВИЦЬКИЙ ПРИЇЖДЖАЄ ДО ЕВРОПИ

Керманич Ресорту Закордонних Справ ВО УНРади і уповноважений ВО в Вашинґтоні, д-р Степан Витвицький приїжджає до Европи і кінцем листопада ц. р. вже буде в Німеччині. Д-р Витвицький візьме активну участь в підготовчих працях до скликання Сесії Української Національної Ради, а також передбачено кілька його важливих виступів назовні.

НОВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ЖУРНАЛ У ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВІ

Відомий українсьий політичниц діяч, інж. С. Созонтів заініціював видавання в Парижі нового журналу «L'Urkaine Unie», що має інформувати французького читача про Україну.

Змістом своїм цей журнал має наближатись до уподобань французького читача, назагал дуже вибагливого, і має бути багато ілюстрованим.

З цього приводу інж. С. Созонтів видав в українській мові летючку — звернення до українських авторів з проханням про підтримку, в якій м. ін. читаємо: «Хочемо підкреслити, що характер журналу має бути всеукраїнський, а тим самим не вносити внутрішні непорозуміння на міжнародню трибуну».

Адреса журналу така: Ing. S. Sosontiv, 5, rue Gasnier Guy, Paris 20o—France.

Дві події

Громадське життя української національної спільноти у США і в Канаді позначилося двох останніх років двома важливими подіями:

П'ятий Конґрес Українців у США, що відбувся торік у Нью-Йорку, визнав і ствердив, що наш Державний Центр — носій традиції Української Державности. Що Українська Національна Рада — це справжній, вільний парлямент українського народу. Шо в рамках Української Національної Ради повинні згуртуватися й об'єднатися всі українські сили, що прагнуть допомогти українському народові в його боротьбі за цілковите визволення, в його стремлінні відновити на Українських Землях справжню українську, національну, демократичну державність.

Четвертий Конґрес Українців у Канаді, що відбувся цього року, висловив окремою постановою такі ж думки й такі ж бажання української спільноти в Канаді.

Багатий життєвий і громадський досвід тих українських людей, що давно й недавно покинули рідні землі, їхне невпинне стремління прислужитися українській справі, їхне бажання допомогти українському народові в його долі диктували їм сказати і нашій спільноті і всьому світові це своє слово. Слово, що є виявом їх політичного розуму.

Бо слово це має значення не тільки для нас, українців, а й для тих, що сьогодні намагаються ладнати політичні й державні справи в тій частині світу, яка безпосередньо заторкує справи й інтереси українського народу.

Ці твердження й постанови українців Америки й Канади стають плятформою для нашої громадської праці, визначають її програму, вказують шлях, яким ми повинні її провадити.

Вони являють собою велику моральну підтримку нашому Державному Центрові, вияв довір'я до нашого парляменту, до Української Національної Ради, дають їм повну підставу діяти від імени всієї української спільноти, скріплюють їх авторитет всередині нашої спільноти назовні, перед чужим світом. Нема сумніву, що кожний вияв довір'я має моральне значення. Але вага й сила такого довір'я, виявленого словом, щойно тоді має повну вартість, коли слідом за словом іде діло.

Якщо наша українська спільнота в США й в Канаді визнала врочисто й голосно вагу існування та праці Державного Центру й Української Національної Ради, всі ми повинні дати цим нашим політичним установам поза межамиРідної Землі змогу не тільки існувати, а й діяти. Діяти на користь нашої визвольної справи.

Теперішня ситуація в світі вимагає від усіх нас особливо поважного ставлення до нашої загальнонаціональної справи. Знаємо гаразд, що кожна політична акція нашого Державного Центру вимагає не тільки доброї волі й особистих здібностей тих, що її провадять, але також — і передусім матеріяльних засобів. Без них — найкращі задуми й пляни ніколи не будуть здійснені. Ці матеріяльні засоби може — й повинно — давати українське громадянство, що хоче співдіяти в цій акції на користь української визвольної справи.

Ні на хвилину не сумніваємося, що наше громадянство в цій країні виявить також повну матеріяльну підтримку тим нашим керівним установам, які діють в інтересі української державницької справи.

Вийнятково сприятлива особиста матеріяльна ситуація наших людей у США дає їм змогу легко виконати цей громадський обов'язок. Підписуючи Позику Визволення України, вони дають нашому Державному Центрові, Українській Національній Раді ту матеріяльну базу, на якій можна буде здійснити все те, що потрібне для справи визволення українського народу.

Хай же за словом, що його сказали ми в цих наших двох постановах про наш Державний Центр і Українську Національну Раду, прийдуть і діла.

Діла від нас усіх.

Тоді матимуть повний зміст ці дві події.

Позику Визволення України можна підписати у всіх місцевих Товариствах Сприяння Українській Національній Раді, в Громадських Комітетах чи в Уповноважених Позики. Наш Союз також переводить реалізацію позики. Поштова адреса Союзу:

Ukrainian Financial Committee Inc.,
P.O. Box 95 Cooper Sta.
New York 3, N.Y.

адреса канцелярії: 799 Broadway
(ріг 11 вул., двері 623) у Нью-Йорку.

Референтура Преси і Пропаґанди
Союзу Товариств Сприяння
Українській Національній Раді в США

*

УКРАЇНСЬКА РАДІО-ПРОГРАМА ІМЕНИ СИМОНА ПЕТЛЮРИ

(Хвиля 1120)

Фундатор: Т-во Сприяння Українській Національній Раді.

Радіо-висильня WWOL, Studio & office
315 Main St.
Bufalo 3. N.Y. — Phone MO 1200
Manageri Olexij Voronyn,
93 Guilford St.
Bufalo 12, N.Y. — Phone CL 5762

До всіх українок та українців — мешканців Бофало, його околиць та Зеленої Канади.

Дороги наші земляки і друзі!

У неділю, 1-го листопада 1953 р., о 4-й годині дня, з радіо-висильні WWOL, на хвилі 1120, вперше полине в світи з української радіо-програми імени Симона Петлюри в Бофало, Нью-Йорк, слово Української Правди про наше життя на чужині, про життя наших поневолених земляків на Україні сущих, і про життя народів усього світу; полинуть у широкі світи чарівні звуки української пісні й музики; полинуть слова втіхи й розради засмученим, підбадьорення натомленим, заохочення зневіреним; полинуть наші заклики до творчої праці, до такого самоудосконалення в умовах життя на чужині, щоб нас поважав і шанував чужинецький світ; полинуть наші заклики до щоденної, невтомної боротьби з лютим ворогом українського народу і всього людства — коммунізмом.

Ми дозволили собі привласнити нашій радіо-програмі світле ім'я Великого Сина України нашого віку, колишнього Голови Українського Уряду — Президента Української Народньої Республіки, Вождя і

Головного Отамана Військ її, Симона Васильовича Петлюри, бо Симон Васильович Петлюра — це невмируций символ української демократичної державности, символ живого творчого і конструктивного Духа 45-тимільйонного українського народу, символ сили й непоборности України в її відвічному змаганні за вільне, самостійне і ні від кого незалежне державне життя.

Ми дозволили собі назвати нашу радіо-програму ім'ям Симона Петлюри ще й тому, що ми, фундатори радіо-програми — Товариство Сприяння Українській Національній Раді, Товариство сприяння спадкоємцеві Уряду Української Народньої Республіки — нашому єдино правосильному і єдино законному українському екзильному урядові на чужині, — не маємо на меті ніяких бізнесівських зисків від нашої праці, бо всі матеріяльні засоби, що надійдуть в наслідок праці нашої радіо-програми, будемо пересилати до єдиного відповідного джерела — до фонду Визвольної Боротьби поневоленої Московщиною Батьківщини нашої — до фонду Української Національної Ради в Европі. Періодично оголшуватимемо про це до прилюдного відома якнайдокладніше. Отже, не дбатимемо про бізнес заради чиєї кишені, а про розбудову справді громадської, всенаціональної справи на добро і користь усього українського народу.

Українській іміґрації смертельно обридло дріб'язкове політиканство, розпорошення українських політичних сил між партіями й партійками, що немилосердно і некультурно одна одну поборюють, тим самим сприяючи розкладові, а не конструктивній праці серед мас української іміґрації, якої завдання — щохвилини бути готовою стати на допомогу тим, глибоко прихованим, але постійно і невгамовно нуртуючим силам на Рідних Землях, що можуть у слушний час вибухнути й провести до цілковитого розгрому віковічної тюрми народів — Москвощини, і до відбудови, тепер уже назавжди, Вільної, Незалежної, Соборної України — від Кубані до Закарпаття.

І всіма мірами будемо сприяти цьому завданню, всіма силами будемо підтримувати ті українські демократичні політичні угруповання на еміґрації, що стоять на плятформі нашого уряду на чужині — Української Національної Ради та її Виконавчого Органу, — тих угруповань, що чесно і непідкупно, високо тримали і тримають незаплямовані прапори боротьби за визволення Рідного Краю від московського окупанта.

У зв'зку з тим, усіма силами поборюватимемо всяку фальш, усяку неправду, що буде поширюватися різними доморобними політиканами про Українську Національну Раду, будемо інформувати слухачів про систематичну і невтомну працю її на всіх ділянках політичного, правного і культурного життя українців на еміґрації.

Стоятимемо на плятформі цілковитої рівноправности, і з належною пошаною ставитемемось до всіх віровизнань у межах українського населення на чужині, дбатимемо про злагодження взаємовідносин між окремими віровизнаннями, пам'ятаючи, що Україна — єдина, український народ — єдиний, і всякі намагання розсварити його хоч би й на релігійному ґрунті, походять від лукавого. Так само, як від лукавого походять, зокрема, спроби розколоти чи поколоти нашу єдину, неподільну Українську Православну Церкву.

В галузі культурного обслуговування маси наших слухачів пильнуватимемо добирати високого рівня матеріяли з літератури, музики, мистецтва, що їх проголошуватимемо, за всяку ціну уникаючи бульварної сенсації, дешевого примітивізму в музиці та несмаковитого клоунства в літературі.

Будемо дбати, щоб наші радіо-передачі доходили до душі і серця кожної українки й українця, тож пильнуватимемо про чистоту і неспотвореність мови нашого народу, що нею оперуватимемо в передачах.

В кожночасному огляді поточного щоденного життя в світі і, насамперед, у нашій сьоголнішній Батьківщині — Америці, пильнуватимемо відзначати всякі події, подаючи їх в оцінці з погляду корисности чи шкідливости для нашої, української справи.

Подбаємо про організацію в кожній нашій радіопередачі куточка для українських дітей, щоб не давати їм похрясати в трясовині чужого оточення, будемо боронити їх від згубного, денаціоналізуючого і розкладницького впливу вулиці, каміксо-подібної літератури для дітей, щоб не давати їм забувати їхньої рідної матірної мови, віри, культури і звичаїв їхніх батьків, дідів та прадідів... Передавайте нашим уповноваженим свої оголошення й заохочуйте до того Ваших знайомих. Користайтеся з усяких родинних свят чи інших подій і нагод, щоб провадити бодай скромну збірку на підтрим радіо-пограми імени Симона Петлюри в Бофало, пам'ятаючи, що кожний зібраний Вами цент буде вжито на боротьбу за краще майбутне Ваше і Ваших дітей та внуків на звільненій від московського поневолювача Рідній Землі.

На день початку нашої радіо-програми — 1-го листопада 1953 р. — сподіваємося Вашого широкого відгуку в формі привітання, пожертви, чи Вашого першого замовлення на реклямування через нашу радіо-програму Вашого підприємства.

Сердечно всіх Вас вітаємо.

Нехай живе Вільна й Незалежна Демократична Україна!

Нехай живе Українська Національна Рада!

Радіо-програма імени Симона Петлюри в Бофало, Нью-Йорк.

Фундатор: Товариство Сприяння Українській Національні Раді:
(Л. Єрмолаїв — Голова Т-ва)
(Ол. Матух — Заст. Голови)
(М. Чорнокосинський — Член Упр.)
(П. Макуха — Секретар)
(Н. Білок — Скарбник).
(Олексій Воронин — редактор)

Жовтень 1953 р.

Від Редакції: З правдивим вдоволенням друкуємо це звернення фундаторів Радіо-Програми імени Симона Петлюри — Товариства Сприяння Українській Національній Раді в Бофало, Нью-Йорк — і висловлюємо наше переконання, що не тільки програма доходитиме «до душі і серця кожної українки й українця», але й сам вчинок ініціяторів. Треба, щоб всі українці мали в своїй радіо-висильні свою радіо-програму: вона, ця радіо-програма, хоч зовсім невидимими, але міцними хвилями в етері, зв'язуватиме їх з батьківщиною. Тому варто, щоб ініціятива наших приятелів з Буфало, знайшла відгук та наслідування у всіх українців, що перебувають на чужині. Хоч як може це важко в деяких скупченнях нашої еміґрації перевести в життя, але зробити треба.

Складаємо подяку Товариству Сприяння Українській Національній Раді в Бофало та бажаємо новій радіо-програмі ім. Симона Петлюри багато успіхів,

Правда про переговори

Виконавчого Органу Української Національної Ради з Американським Комітетом Визволення від Большевизму

Довкола переговорів **Виконного Органу Української Національної Ради з Американським Комітетом Визволення від Большевизму** кружляє так багато неправди, що вважаємо вказаним поінформувати наше громадянство про мету і дотеперішній хід цих розмов на основі автентичних відомостей, отриманих з кіл Української Національної Ради.

Насамперед слід пригадати минулорічні заходи Американського **Комітету** для об'єднання у спільній організації **представників московських еміґраційних груп і представників поневолених неросійських народів СССР** для спільної боротьби проти большевизму. Після кількамісячних приготувань оснувався був, з ініціятиви, заходами і фондами **Американського Комітету**, в жовтні 1952 року в Мюнхені **Координаційний Центр Антибольшевицької Боротьби (КЦАБ)**, який під покришкою «самовизначення» народів СССР та «непередрішення» питання про політичну самостійність неросійських народів після упадку большевизму, стояв на позиціях «єдиної неділимої» російської держави. Провід **КЦАБ-у** перебрали представники московської еміґрації, яка мала в цій установі статутово загартовану повсякчасну більшість.

До цієї то організації, основаної без згоди та участи українських представників, запропонував нам включитися **Американський Комітет. Виконний Орган** рішучо відкинув пропозицію співпраці з КЦАБ-ом. До цього становища **Виконного Органу** приєдналися теж **українські політичні групи,** що не входять до **Укр. Нац. Ради** і ствердили це резолюціями схваленими на нараді 27 грудня 1952 року в Мюнхені. Інакше становище заняв **Український Конґресовий Комітет Америки (УККА).** Він був тої думки, що українська еміґрація повинна включитися в акцію Американського Комітету на основі КЦАБ-у і, принявши постанови його статуту, увійти в його склад. **Делеґація УККА,** яка їздила до Европи в грудні 1952 року, впливала в тім напрямі на **Виконний Орган** та на **українські політичні групи** з-поза Української Національної Ради. Однак місія **УККА** покінчилася невдачею: українська політична еміґрація на співпрацю з **КЦАБ-ом** не пішла. До такої намови з боку **УККА** з-поміж усіх українських політичних груп і діячів поставилася **найприхильніше група УГВР і деякі публіцисти з ОУН(р), які** саме тепер ведуть перед у виступах деяких пресових органів того табору проти **Української Національної Ради.**

Українська політика опинилася була у важкому становищі. Бо трудно було легковажити собі значення підтримки американського світа для наших визвольних змагань, маючи на увазі, що він є сьогодні провідною силою в боротьбі з комунізмом. Перед українською політикою стояло важке і відповідальне завдання: переконати керманичів **Американського Комітету** про правильність нашого становища щодо **КЦАБ,** прихилити їхні симпатії до визвольних змагань поневолених народів, підірвати сильні впливи московської еміґрації в **Американськім Комітеті** та врешті довести до сформування під керівництвом американців **нового осередку** проти большевицької боротьби, побудованого на **політичній плятформі** та **організаційних засадах, які відповідають цілям української визвольної політики.**

В тій так трудній і безвихідній, здавалось би, ситуації **Виконний Орган** зробив дуже зручне і далекосягле потягнення. Він рішив порозумітися насамперед з екзильними представництвами інших поневолених народів та приєднати їх до свого становища **відносно плятформи співпраці з Американським Комітетом,** щоби потім повести спільну акцію перед тим же Комітетом та спільними силами спонукати його поставитись з більшою увагою до вимог авторитетних представників неросійських народів СССР.

Така тактика **Виконного Органу** виявилася правильною. Першим кроком була конференція, яка з ініціятиви **Виконного Органу** відбулася під кінець лютого ц. р. в Карльсруге. В тій конференції взяли участь, крім делеґатів **Виконного Органу, представники білоруського і грузинського екзильних урядів.** Ішло в першу чергу про те, щоби відтягнути грузин від **КЦАБ-у.** Конференція увінчалась успіхом: досягнено порозуміння між представниками трьох народів, грузини і білоруси приняли за свої українські позиції відносно **Американського Комітету,** при чому грузини зобов'язалися виступити з **КЦАБ-у,** якщо **Американський Комітет** не переведе його реорганізації.

Другим етапом, надзвичайно важким, була наступна конференція, що відбулася в Парижі в березні ц. р. В ній, крім учасників конференції в Карльсруге, взяли участь азербайджанці, вірмени і північні кавказці. Ті наради покінчилися створенням бльоку шести народів (українці, азербайджанці, білоруси, вірмени, грузини, і північні кавказці). Згідно визначено політичну плятформу бльоку і складено спільний меморіял до **Американського Комітету. Всі учасники приняли в основному українські позиції, визначені нарадою українських політичних груп з 27 грудня 1952 року.**

Відповідь **Американського Комітету** на домагання меморіялу і на цей раз була негативна. Однак американці дали свою згоду на пропозицію **Паризького Бльоку** скликати широку нараду уповноважених представників народів СССР для вироблення політичних та організаційних постанов нового протибольшевицького центру. Таким чином **Американський Комітет** посередньо визнав, що **КЦАБ** для співпраці не надається. Це було перше зрушення позицій **Американського Комітету,** який досі захищав інтереси російських імперіялістів. На згаданій нараді російські групи Ніколаєвського та власівців підтримали вимоги **Паризького Бльоку** щодо перебудови **КЦАБ-у на засадах, принятих Паризькою Конференцією,** що є однозгідні з резолюціями українських політичних груп з 27 грудня 1952 року. Проти такого становища виступили політичні партії імперіялістичного напрямку під проводом **Керенського** і **Мельгунова.** Це привело до розвалу **КЦАБ-у.** Ці дві групи заявили, що лише вони репрезентують **КЦАБ, другі російські групи і представники неросійських народів** застерегли це право для себе. У відповідь на те **Американський Комітет** припинив діяльність **КЦАБ-у** і його дотеперішню матеріяльну підтримку.

Представники народів, які підписали паризьку догоду, і тих російських груп давного **КЦАБ,** що приєдналися до них, порішили приготовити створення

нового центру під назвою **Міжнаціональний Антибольшевицький Координаційний Центр (МАКЦ)** на нових засадах. Ці засади такі: визнання за кожним народом права свобідно роспоряджати своєю долею, толерантність до державницьких змагань кожного партнера, рівність усіх партнерів і виключення будь якої майоризації, незалежність у практичній праці кожної національної секції, координація тої праці а не спільний центральний провід. Виготовлений згаданими організаціями на тих засадах проект статута майбутнього нового Координаційного Центру для нас в деяких точках незадовільний і тому **Виконний Орган** зголосив цілу низку своїх засадничих поправок і не приняв його. Переговори ще не закінчились, **Ні Виконний Орган ні Президія Української Національної Ради не винесли досі ніякої постанови щодо української участи в плянованому Центрі. Така є правда, все інше, що на цю тему розголошують ворожі Українській Національній Раді чинники, є неправда.** Треба добавити, що до Паризького Бльоку пристали ще представники Ідель-Уралу.

Висліди тих заходів **Виконного Органу Української Національної Ради** такі:

1) Створення **Паризького Бльоку** з авторитетних представників семи неросійських народів, що живуть на території СССР, вивело українську політику з її ізольованости. Тепер ми діємо не самі, а в спілці з нашими союзниками. Цей факт не тільки скріпив наше становище супроти **Американського Комітету,** але він теж відкриває перспективи дальшої спільної політичної дії без уваги на те, як закінчаться переговори з **Американським Комітетом.**

2) Акція **Виконного Органу** довела до остаточного розвалу **КЦАБ-у,** який був на еміґрації фортецею російського імперіалізму і використовував американські засоби на поборення політичної діяльности неросійських народів.

3) Тактика **Паризького Бльоку** довела до розколу солідарної досі московської еміґрації. **Групи Ніколаєвського і власівців** станули по боці **Паризького Бльоку** і порвали з **КЦАБ-ом.**

4) Завдяки тактиці **Виконного Органу** змінилося становище **Американського Комітету,** якого симпатії схиляються тепер на бік неросійських народів.

Проти цієї акції і заходів **Виконного Органу Української Національної Ради** повели, неперебірчиву в засадах, кампанію **бандерівці і прихильники групи УГВР.** Найсумніше те, що ця кампанія спирається на неправді, якої не вагаються вживати у своїй боротьбі противники **Української Національної Ради** для своїх вузько-партійних інтересів і ради затіяної ними крамоли. Правда така, **що Виконний Орган Української Національної Ради не поступив ні в чому з наших державницьких позицій і добився визначних успіхів для української справи.**

Управа Союзу Товариств Сприяння Українській Національній Раді

Український Фінансовий Комітет в ЗДА

В Ню-Йорку, 21 вересня 1953 року.

Дія викликає протидію

Лист до ВО УНРади

До Української Національної Ради
Виконавчому Органу

Спостерігаючи в пресі ОУН/р і ЗП УГВР пропаґанду, яка особливо розперезалася в останні місяці, кидаючи незаслужені обвинувачення, ріжні наклепи і погрози на адресу Національної Ради з приводу тих заходів, що їх Виконавчий Орган ужив і вживає в зв'язку з акцією Американського Комітету, та заклики до масового виступу і повалення єдиного Українського Політичного Центру, ми, українці — Прихильники Української Національної Ради табору Діпгольц, заявляємо, що Українській Національній Раді ми і далі цілком довіряємо та всіма силами і засобами будемо її підтримувати.

Разом з цим пересилаємо Вам — 22 доляри — на облігації «Внутрішньої Позики Визволення України» і 22 НМ 80 Пф. щомісячних вплат на Український Національно-Державний Фонд за четвертий квартал 1953 року.

Закликаємо всіх українців Прихильників Української Національної Ради одностайно стати на захист УНРади, а не «масовим виступом» проти неї, як того домагаються наклепники. Масовим придбанням облігацій «Внутрішньої Позики Визволення України» і своєчасним сплаченням щомісячних вплат на Український Національно-Державний Фонд покажемо наклепникам, що ми УНРаді довіряємо і її підтримуємо.

Бажаємо УНРаді і її Виконавчому Органу повного успіху в їх тяжкій боротьбі за визволення нашої многострадальної Батьківщини від чужоземного окупанта.

Хай живе вільна самостійна незалежна соборна Україна!

Хай живе Українська Національна Рада і її Виконавчий Орган!

З правдивою пошаною

Комітет Сприяння УНРаді в Діпгольц
(І. Уланівський)

Ресорт Фінансів Виконного Органу УНРади складає оцим щиру подяку п. І. Уланівському, що в таборі Діпгольц зорганізував групу прихильників УНРади, які оподаткували себе щомісячними внесками на УНДФонд й реґулярно ці внески сплачують. Рівнож п. І. Уланівський перевів в тому ж осередку успішну підписку на Позичку Визволення України. Акція п. І. Уланівського — це покажчик того, як насправді реаґує українське громадянство на ту неперебірливу кампанію проти УНРади, яку переводить на сторінках своєї преси ЗЧ ОУН і ЗП УГВР. Невеликий український осередок в Діпгольці, — є ще одним виразним показником того, що Українська Національна Рада має підтримку найширших кіл українського громадянства.

Ресорт Фінансів

Поїздка І. П. Багряного у Великобританію

Не зважаючи на труднощі як фінансового так і правного характеру (труднощі з візами), Президія Української Національної Ради намагається утримувати безпосередній контакт з українським громадянством, зокрема у великих його скупченнях.

Останнього часу питання безпосереднього контакту з українським громадянством для Державного Центри УНР стало особливо актуальним з огляду на актуалізацію української справи на міжнародньому форумі і внаслідок активізації праць Державного Центру взагалі, а зокрема двох ресортів ВО УНРади — ресорту закордонних справ і ресорту преси та інформації. Слід зазначити, що поза-унрадівські кола української еміґрації, в зв'язку саме з активністю ВО УНРади, повели неперебірливу акцію проти Державного Центру УНР.

Виконуючий обов'язки Голови УНРади І. П. Багряний в кінці вересня й на початку жовтня відбув трьохтижневу подорож по Великобританії і мав можливість виступати там перед українським громадянством.

Так І. П. Багряний прочитав доповідь на тему «Боротьба проти московського імперіялізму й Українська Національна Рада» 20.IX. в Лондоні, 27. IX. в Манчестері і 4. X. в Нотінґамі. На цих доповідях було до 2.500 учасників, що тепло вітали репрезентанта Державного Центру УНР.

Крім своїх публічних виступів в. о. Голови УНРади відбув ряд зустрічей з місцевими українськими політичними та громадськими діячами та прийняв участь в засіданню лондонського Представництва ВО. Працівники Представництва ВО в Лондоні поінформували І. П. Багряного про стан української справи на цьому терені.

І. П. Багряний мав в Лондоні також ряд зустрічей з представниками інших поневолених народів, а також відвідав керівництво Британського Радіо (BBC) та провів з відповідальними керівниками цієї установи розмови про сучасну ситуацію в Україні та стан українських державно-визвольних змагань. В. о. Голови УНРади мав нагоду порушити і справу відсутности українського радіомовлення в BBC.

Також на прохання кореспондента «Голосу Канади», в. о. Голови УНРади дав інтерв'ю для «Голосу Канади». Це інтерв'ю було награне на платівці в студії британського радіо та переслане до Канади.

Інтерв'ю д-ра С. Витвицького щоденникові «Свобода»

У зв'язку з заповідженим виїздом д-ра Степана Витвицького, Керманича Ресорту Закордонних Справ ВО УНРади та представника ВО УНРади в США, редакція «Свободи» звернулася до д-ра С. Витвицького з деякими конкретними запитаннями; на них д-р Витвицький дав не менш конкретні відповіді. Не маючи змоги передрукувати цілого інтерв'ю, подаємо його в скороченню.

Як причину свого виїзду до Европи д-р Витвицький подав, що він хоче взяти участь в сесії Української Національної Ради та передискутувати з своїми товаришами праці актуальні проблеми і по можливості вирішити ті з них, які зрілі до вирішення.

Щодо персональної реорганізації Державного Центру після смерти Голови УНРади та Голови ВО УНРади, д-р С. Витвицький висловив своє переконання, що «в Европі є вповні кваліфіковані політичні діячі, з-поміж яких можна обрати одного й другого Голову».

На запитання, хто заступає хворого Президента А. Лівицького, д-р Витвицький відповів, що стан здоорв'я Президента настільки задовільний, що Президент сам виконує свої функції і для заступництва нема ніякої потреби. «Зрештою, — додав д-р С. Витвицький, — Тимчасовий Закон про Реорганізацію Державного Центру не передбачає заступства Голови Держави — він тільки нормує питання наступства».

На запитання про переговори представників УНРади в справі української участи в спільному антибольшевицькому фронті, що його творив Американський Комітет Визволення від Большевизму, д-р Витвицький подав широкі вияснення, що їх тут майже повністю репродукуємо.

«Коли УНРада відмовилась від вступлення до бувшого КЦАБу, українська політика відносно української співпраці в системи Ам. Комітету Визволення від Большевизму опинилася в доволі труднощі становищі. Настава цього Комітету залишалась незрушена: він підтримував далі КЦАБ. На деякі національні групи, які до КЦАБу не входили, йшов збільшений натиск за приступлення їх до цієї організації, внаслідок чого вони почали хитатись у своїх попередніх настановах. Знов же міродатні кола американської політики стали вважати нас непримиреними доктринерами, нездібними до реальної політичної праці за сучасних умов. Беручи під увагу таке положення, Вик. Орган УНРади рішив приєднати до своїх позицій Білоруську Національну Раду та екзильний уряд Грузії, якого неофіційні відпоручники співпрацювали в КЦАБі. У висліді конференції, що з ініціятиви Вик. Органу відбулася в лютому ц. р. в Карльсруе, одні й другі, себто білорусини і грузини, рішили приєднатись до становища УНРади і видвигнули також від себе вимогу визнання віднови їхніх держав після упадку большевизму, як передумову своєї співпраці з Ам. Комітетом (аналогічно до змісту резолюцій, схвалених нарадою українських політичних партій в Мюнхені 27. XII. 1952). Разом з тим білорусини і грузини рішили теж домагатись реорганізації КЦАБу, яка виключала би російське в ньому правління. Наступна конференція, що відбулася в березні ц. р. в Парижі і в якій взяли участь представники політичних центрів шести народів, а саме, крім білорусинів, грузин і українців, також азербайджанці, вірмени і північні кавказці, прийняла за свою плятформу визначену нарадою в Карльсруе. На основі цієї догоди засновано т. зв. Паризький Бльок, до якого в останньому часі приступили теж представники Ідель-Уралу. Цей Бльок вніс до Ам. Комітету меморіял, заснований аналогічно на тих самих засадах, на яких були сперті резолюції з 27. XII. 1952 року. Однак Ам. Комітет не погодився на вимоги меморіялу, і тоді ті неросійські групи, які входили до КЦАБу і стали учасниками Паризького Бльоку, почали внутрі КЦАБу боротьбу

за здійснення постулятів згаданого меморіялу. До цього домагання прилучилися теж російські групи Ніколаєвського і частина Власівців, і в дальшому ході подій це довело до розколу КЦАБу на дві частини: одну, очолену Керенським, і другу, заступлену членами чи прихильниками Паризького Бльоку. Ам. Комітет не признав ні одної, ні другої групи за легітимну репрезентацію КЦАБу, припинив виплату субсидій КЦАБові, який, таким чином, перестав існувати.

Для створення нової установи на місце КЦАБу учасники Паризького Бльоку і названих російських груп почали спільні наради над виробленням його політичної і організаційної плятформи. Не завершений ще проєкт статуту цього нового координаційного комітету (т. зв. МАКЦ — Міжнаціональний Антибольшевицький Координаційний Центр) спирався у значній мірі на зміст згаданого меморіялу, предложеного Паризьким Бльоком Американському Комітетові. Цей проєкт перевищав о ціле небо статут давнього КЦАБу; наприклад, згідно з його постановами українське представництво має право стояти на самостійницьких позиціях, дальше виключена є яка небудь майоризація шляхом переголосування. Все ж таки він нас не вдовляв і тому Вик. Орган УНРади, що зголосив до цього проєкту низку своїх поправок засадничого характеру, його **не приняв . . .**

Головним, і по суті великим, досягненням Вик. Органу у висліді його трудних заходів є заснування Паризького Бльоку. Воно вивело українську політику з її ізольованости на відтинку відношення до Американського Комітету і тих чинників, що за ним стоять; воно дає нам можливість поставити українську справу перед міжнароднім світом на багато ширшій як досі площині; і, врешті, воно створило зав'язок великої політичної конструкції. Не треба окремо вияснювати, що ведені нами переговори показали непримириму настанову російських груп Керенського і Мельгунова і перекинули на ці групи відповідальність за невдачу спроби порозуміння. Це і прихилило до нас симпатії американців, що можна завважити у різних тутешніх компетентних місцях. Разом з цим це збільшило наші шанси і поширило наші можливості досягнути бажані нами успіхи . . .»

Далі д-р С. Витвицький повідомив, що після ліквідації КЦАБу Ам. Комітет покищо зрезиґнував з створення нового політичного центру, а радіовисильню в Мюнхені, що підлягала КЦАБові, реорганізовує на тих самих засадах, що на них побудований «Голос Америки». Цебто будуть покликані до життя окремі національні відділи. Вик. Орган УНРади на звернення Ам. Комітету виставив передумову його співпраці — домагання повної автономної української секції і свободи у визначенні політичної плятформи радіопередач.

На запитання, чи сепаратні переговори УНРади не погіршують виглядів на внутрішню українську консолідацію, д-р С. Витвицький відповів, що консолідація не є самоціллю, а засобом до цілі. «Не можна бо, — сказав д-р Витвицький, — до останку обороняти тезу: «нехай пропаде справа, нехай живе консолідація!»»

На думку д-ра С. Витвицького переговори УНРади не повинні б були стати на перешкоді до консолідації. «Можна б боятися, — заявив д-р Витвицький дослівно, — що методи, якими послуговуються ті політичні партії, що повели проти УНРади свою кампанію, не здібні скріпіти серед УНРади сприятливі для консолідації настрої, але у вищому інтересі треба б кожному з нас перемогти всякий ресентимент».

На запит про конкретні досягнення праці Представництва ВО УНРади в США, д-р Витвицький сказав, що не завжди доцільно про все говорити. Наприклад, щойно тепер д-р Витвицький може повідомити, що покійний сенатор Тафт, в наслідок інтервенції у нього д-ра Витвицького з приводу Ялтанського договору, був признав після розмови з д-ром Витвицьким справедливість кордонів між Польщею і Україною по т. зв. лінії Керзона.

АДЕНАУЕР ОСОБИСТО ДЯКУЄ

З нагоди виборчої перемоги німецького бундесканцлера Конрада Аденауера Виконавчий Орган УНРади надіслав йому привітальну телеграму. На це було одержано особисту подяку від бундесканцлера.

СПІВЧУТТЯ З ПРИВОДУ СМЕРТИ МИТРОПОЛИТА ПОЛІКАРПА

З приводу невіджалованої смерти Голови УАПЦ Блаженнішого Митрополита Полікарпа, Виконавчий Орган УНРади надіслав Його Високопреосвященству, Високопреосвященнішому Митрополитові Ніканорові такого листа:

«Просимо прийняти від імени Виконавчого Органу Української Національної Ради вислови нашого найглибшого й найсердечнішого співчуття з приводу відходу від нас на вічний спочинок Блаженнішого Владики Митрополита Полікарпа.

З почуттям невимовного жалю і болю схиляємо голови перед пам'ятью цього незабутнього українського Первоієрарха, що так багато сил і праці віддав відродженню й відбудуванню Української Церкви і справі церковної й національної єдности православних українців.

Вічну вдячну пам'ять про Нього збережуть рідна Церква і Нарід.

Нехай легкою буде Йому чужа земля!

З почуттям глибокої і незмінної до Вашого Високопреосвященства пошани залишаємось С. Довгаль — Заступник Голови ВО; О. Юрченко — Державний Секретар».

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ХЛІБОРОБСЬКО-ОСВІТНЬОГО СОЮЗУ В БРАЗІЛІЇ

З нагоди річних загальних зборів Хліборобсько-Освітнього Союзу, що відбувся в кінці жовтня і початку листопада ц. р. в Курітибі (Бразілія) ВО УНРади надіслав своє привітання, в якому Вик. Орган висловив глибоку певність, що згадана організація і далі співдіятиме з Державним Центром УНР та перебуватиме в постійному діловому контакті з ним та його чинниками на місцях.

ЗАГАЛЬНИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОЇ КОЛОНІЇ В БРАЗІЛІЇ

З нагоди Загального Конґресу Української Колонії в Бразілії, що відбувся в Курітибі в кінці жовтня й початку листопада ц. р., Виконавчий Орган УНРади надіслав свої привітання і побажання успіху.

ТРЕТІЙ З'ЇЗД ОДУМ В КАНАДІ

З нагоди III З'їзду Об'єднання Демократичної Української Молоді в Канаді, що відбулося напочатку листопада ц. р. в Торонто, Виконавчий Орган УНРади надіслав своє привітання, в якому між іншиим пише:

(Зак. на стор. 17)

Краще комунізм, ніж розвал імперії...

(З російської еміграційної преси)

В журналі «Часовой», «органі зв'зку російського національного руху», що виходить у Брюселі, за вересень ц. р. видрукувано велику статтю співробітника цього журналу а також паризького журналу «Возрождение» (орган групи «Союзу Боротьби за Свободу Росії» С. Мельгунова), Анатолія Байкалова, під назвою «Перед світанком». В названій статті автор розглядає політичну ситуацію в Кремлі, утворену після усунення Берії. Байкалов убачає в цьому зменшення ваги МВД в політичному житті СССР та висунення на перше місце ролі совєтської армії. Автор намагається трактувати сов. збройні сили як самостійний політичний чинник, що може змінити цілковито політичну ситуацію в Сов. Союзі. Байкалов намагається довести, що «вожді армії» були завжди настроєні проти диктатури Сталіна. Тепер вони дістали свободу дій. Їхню приналежність до комуністичної партії і навіть до її керівних органів автор уважає нещирою.

Всі ці твердження Байкалова випливають із його власних міркувань і уподобань і не є підпертими жодними конкретними фактами. Байкалов не задумується над питанням про ролю і місце війська в тоталітарній диктатурі, особливо такій безоглядній як комуністична. В цих умовах є виключеною можливість трактування армії чи, власне, її старшинського корпусу як самостійної політичної сили. Армія, як і інші ланки й колеса державної машини, є цілком опанована органами диктатури. В дальшому тлумаченні Байкаловим подій у СССР виразно виявляється його тенденція, для здійснення якої він висунув тезу про військову диктатуру як заступника й наступника диктатури Сталіна й партійної верхівки. Байкалов, виходячи з своєї гіпотези, вже ставить «перед усіма чесними російськими патріотами, що живуть і по цей, і по той бік залізної заслони», «два головні політичні завдання». Ці завдання зводяться до того, щоби «поперше... запобігти новій світовій війні...», «подруге,.. запобігти вибухові народнього гніву.. ,що швидко визріває в Росії й загрожує нації незліченними нещастями». Іншими словами, автор найбільше побоюється сьогодні такої зовнішньо- або внутрішньополітичної щодо СССР кризи, яка могла б знищити російсько-совєтську імперію й принести повне і свебічне визволення поневоленим нею народам. Автор намагається переконувати, що бажана йому диктатура російської військової верхівки має призвести до усунення комуністичного панування. Залишаючи на боці питання про малу ймовірність утворення в Москві саме такого типу диктатури, вважаємо за потрібне звернути увагу читачів на виразну тенденцію автора за всяку ціну уникнути розпаду кремлівської імперії, що для нього, як видно з його міркувань, було б більшим лихом як затримання в СССР комуністичного режиму.

В наступному числі «Часового», за жовтень ц. р., в передній, редакційній статті (Б. Орехова) під назвою «Про зростаючу силу армії», цю тему продовжено. Автор статті вважає, що «вперше за всю історію встановленої після большевицької революції совєтської держави, на політичну арену, поки ще як підручна сила, вийшла совєтська армія». Наприкінці статті висловлюється думка, що «теперішня армія, яка ще носить червону зірку, живе все ж недавньою перемогою, здобутою в ім'я порятунку рідної землі. Вона співає пісні не про Карла Маркса, але про Суворова й Кутузова». Ця армія і її старшини, «що вийшли з суворовських і нахімовських шкіл («училищ»)» мала б, на думку «Часового», зробити державний переворот. Стяги і гасла для того первороту цілком очевидні, вони є сьогодні офіційними стягами і гаслами совєтської армії і випливають із плекання великодержавницької російської традиції, та ворожі своєю суттю і спрямованням визвольним змаганням поневолених червоною Москвою народів. Суґерований «переворот», якби він був зреалізований, став би лише заміною однієї форми поневолення підсовєтських народів на другу.

У паризькій газеті «Русская Мысль» за 2 жовтня ц. р. публіцист і письменник К. Померанцев у статті «Сенс історії» намагається ідеологічно обґрунтувати позиції російського імперіялізму. Щодо теперішньої, совєтської форми російської імперії, автор висловлює такі свої думки:

«Звертаючись же до російської історії, ми побачимо, що одна з причин історичної сили СССР полягає саме в тому, що большевики чудово з'ясували собі цю «генеральну лінію» історії, лінію з'єднання й інтеґрації, а не подрібнення й поділу.» Отже, інтернаціоналістична концепція комунізму (яка є, по суті, формою зміцнення й поширення кремлівської імперії) визнана з боку Померанцева за явище «поступове», відповідне «генеральній лінії партії»... Моменти ж національного визволення засуджуються як «реакційні». Процес створення російської імперії, цілком відповідно до всіх імперіялістичних концепцій російської науки, за автором відбувався «природним шляхом і порядком». В наслідок цього «цілком ясно, що російська держава... влучала в себе народності, автономне, політичне й економічне існування яких у наш час зовсім неможливе». Як звичайно, Померанцев не наводить жодного арґументу для доказу правдивости свого твердження. Легко й бездоказово автор «розправляється» з засадами самовизначення народів президента Вільсона, твердячи, що, не зважаючи на свою уявну очевидність, він (вільсонів принцип самовизначення) виявився саме тим явищем, яке намагалось перечити сенсові історії». Як звичайно для сьогочасних російських «теоретиків» імперіялістичних концепцій, Померанцев виявляє свою необізнаність, власне, анальфабетизм у питаннях національно-визвольних рухів. На його думку «сепаративні рухи» поневолених Росією народів є того ж самого роду, що й реґіоналістичні тенденції у французькій Бретані, в Баварії або в Уелсі.

Ці безапеляційн бездоказові твердження Померан-

(Закінчення з стор. 16)

«Ми віримо, що зорганізована у Ваших лавах українська молодь спроможеться залучити до якнайширшої й найактивнішої участи в нашій визвольний акції щодалі більшу кількість молодих українців і українок, а також спроможеться створити тим самим потужну базу для Державного Центру Української Народньої Республіки, що діє на засадах державноправної тяглости Верховної Влади УНР, створеної вільним, необмеженим волевиявом українського народу на Рідних Землях і виходить з конечности й неодмінности єдиного національного проводу, чинного, в тій чи тій формі ,на різних ділянках визвольної боротьби й національно-державної праці».

Недуга президента Андрія Лівицького

В кінці жовтня ц. р. стан здоров'я Президента А. Лівицького був зовсім задовільним, а рана на нозі цілком загоїлась. Це дозволило хворому перейти з хірургічного до медичного відділу лікарні. Проте, в перших днях листопада рана почала трохи гноїтися й відкрилася. Пацієнт не мав апетиту і страждав на брак сну. 10 листопада лікарі зробили оперативну інтеревенцію, після чого є всі підстави сподіватися, що пацієнт буде видужувати. Проте, невелике ускладнення в гоєнні рани протягне, зрозуміло, час видужання.

Виконавчий Орган, Укр. Нац. Ради просить Укр. Інформ. Бюро подати до відома українського громадянства, що він встані забезпечити кошти лікування п. Президента, а тому всякі турботи й сумніви з цього приводу є позбавлені підстав.

Укр. Інформ Бюро

(Закінчення з стор. 19-ої)

невтомною працею чимало спричинився до розгорнення визвольної акції Державного Центру, — такі вислови можна лише трактувати, як особисті образи, що свідчать про «джентельменські» полемічні методи «Українського Самостійника». У такій «полеміці» кола Укр. Нац. Ради й надалі участи не братимуть.

Укр. Інформ Бюро

Зміст

	стор.
П'ятилітня праця реорґанізованого Державного Центру УНР	1
Від Виконавчого Органу Української Національної Ради	2
Паризький Бльок — важливе знаряддя поневолених народів	4
Про політичну консолідацію	6
Як вони це роблять? (коментар)	7
Правда просякає через залізну заслону	8
Український Конґресовий Комітет признає першенство за УНРадою	9
Д-р С. Витвицький приїжджає до Европи	10
Українська радіо-програма ім. Симона Петлюри	11
Правда про переговори ВО УНРади з Американським Комітетом	13
Поїздка І. П. Багряного у Великобританію	15
Інтерв'ю д-ра С. Витвицького щоденникові «Свобода»	15
Краще комунізм, ніж розвал імперії...	17
Пресова кампанія проти української Національної Ради	19

АДРЕСИ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ЗАКОРДОНОМ:

США
Mr. St. Wytwytzkyj
226 E. 121 St.
New York 35, N. Y.
USA.

Канада
Mr. Kochan Wolodymyr
722 McIntyre Bldg.
Winnipeg, Man.
Canada

Англія
Mr. M. Oparenko
5, Acklam Rd.
London, W, 10
England

Австралія
Mgr. Jaroslaw Lohyn
PO Box 88, Rundle St.
Adelaide
S. Australia

Франція
Mr. Ing. Symon Sosontiw
5, rue Gasnier Guy,
Paris XX.
France

Бразілія
Sr. Nicolau S. Dniprovey
Rua Casimiro de Abfeu, 362
S. Paulo — Brasil.

Арґентіна
Red. E. Onatsky
Av. Alem 431 p. 6, Dep. D.
Buenos Aires
Argentina

Венецуєля
Ing. Venedikt Vasiuk
Aportado de Correo 2666
Caracas
Venecuela

Іспанія
Sr. Andre Kishka
Fernando el Santo 18.
Madrid
Spanien

Італія
S. Dr. Fedorontschuk
Via Nemorenea 100.
22 Roma
Italia

Швеція
Mr. B. Kentrzynskyj
6, Klubbocken Maelarshhoejden.
Stockholm
Sweden

«Вісті» можна замовляти також у всіх Уповноважених окремих ресортів ВО УНРади та в поодиноких Товариствах Сприяння УНРаді.

Ціна поодинокого числа 0,50 НМ, або рівновартість в чужих валютах.

ВІСТІ

Виходять раз на місяць.

Редаґує Колеґія. Видає Українське Інформаційне Бюро. Адреса редакції і видавництва: München 25, Dänkhelstr. 4/0.

Druck.: Dr. Peter Belej, München 13, Schleißheimer Straße 71

1623

THE NEWS

DIE NACHRICHTEN

ВІСТІ

Українського Інформаційного Бюро

Рік видання IV | Січень—Лютий 1954 | Ч. 1—2 (28—29)

** 9.4.1879 — † 17.1.1954*

Президент Української Народньої Республіки Андрій М. Лівицький

(Коротка біографія)

(пк) Андрій Миколаєвич Лівицький народився 9 квітня 1879 року в маєтку свого батька в Ліпляві, Золотоноського повіту на Полтавщині. Походив він із старого козацького роду лівобережної Гетьманщини. Середню освіту покійний майбутній Президент здобув в колеґії Павла Ґалаґана (тут вчилися діти української козацької шляхти), а правничу — в Київському університеті, що його Андрій Миколаєвич закінчив в 1904 році.

Виховався Андрій Миколаєвич в атмосфері старих українських традицій, а тому й не дивно, що Він ще з своїх наймолодших літ, з палкою душею юнака-патріота, пірнув у працю для звільнення поневоленої Батьківщини. Хоч видатний правник, він не шукає кар'єри в чужій державній праці, але працює на рідній Полтавщині.

Ще будучи студентом, у 1900 році, Андрій Миколаєвич Лівицький стає членом Революційної Української Партії (РУП), а в 1905 році, коли Революційна Українська Партія перетворюється на Українську Соціял-Демократичну Робітничу Партію, він стає її членом, а пізніше вибивається на одно із провідних становищ в партії. Андрій Миколаєвич провадить революційну підпільну працю на Полтавщині, кількакратно у зв'язку з цим притягається до судової відповідальности, а один раз навіть був поставлений перед військовий суд... Та революція 1905 року не перемогла: Андрій Миколаєвич працює далі, не тратячи віри в майбутнє своєї Батьківщини. Він розповсюджує як леґальне так і нелеґальне українське друковане слово між селянами та підготовляє його, таким чином, до майбутньої української національної революції.

Прийшла перша світова війна, а слідом за нею і довгоочікувана революція. З перших днів Лютневої революції Андрій Миколаєвич працює днями і ночами, коли ж у Києві була утворена центральна українська влада — Центральна Рада та Генеральний Секретаріят, Андрій Миколаєвич стає губерніяльним комісаром на Полтавщині. Тут небіжчик виявив свої небуденні адміністративні здібності: за весь час очолювання ним губернії, ця область України була, не зважаючи на революційний хаос, найкраще організованою і панував тут, поруч з могутнім розвитком українського національного ренесансу, повний спокій. Він користується в своїй губернії найбільшим авторитетом і любов'ю не лише селянства та робітництва, але цілого населення.

1918 рік. Стався гетьманський переворот. Нова влада, розуміється, усуває Андрія Миколаєвича з його високого становища, але, зважаючи на великий авторитет майбутнього президента, не наважується ліквідувати Полтавську самоуправу. А тому, як виняток в цілій Україні, під гетьманським режимом відбуваються на Полтавщині губерніяльні земські вибори під проводом Андрія Миколаєвича Лівицького. Андрій Миколаєвич, таким чином, врятував для Полтавщини багато культурних і економічних здобутків української революції.

Український нарід, під проводом свого вже тоді леґендарного Симона Петлюри, повалює гетьманський режим, і влада Української Народньої Республіки покликала Андрія Лівицького до Києва. Тут він стає міністром юстиції, а пізніше міністром закордонних справ. При всіх змінах кабінетів Андрій Миколаєвич майже безперервно лишається в складі уряду, а вкінці 1920 року стає Головою Уряду. Та не зважаючи на всі заходи уряду і Головного Отамана Симона Петлюри, а також на гарячкові дипльоматичні потягнення Андрія Миколаєвича, боротьба з переважаючими силами ворога, що вже тоді був зліквідував всі російські білогвардійські формації, зближалася до свого кінця. Молода українська держава не витримала і була подолана в боротьбі з російським большевизмом. Але не капітулювала. Уряд і частини армії зі зброєю в руках відступили до Польщі і частково до Румунії.

Почалося життя в екзилі. Головний Отаман від'їжджає до Парижу, а Андрій Лівицький, лишаючись у Варшаві, перебирає на себе захист всієї многотисячної української еміґрації. Трагічне 25 травня 1926 року. Голова держави і Головний Отаман Симон Петлюра гине від зрадливої руки большевицького аґента. Його пост займає, згідно з конституційним законом з 12 листопада 1920 року, тодішній Голова Ради Міністрів Андрій Миколаєвич Лівицький. Гідний наступник свого попередника.

Друга світова війна застає Президента А. Лівицького в Польщі, де він був після німецької окупації на становищі конфінованого. В 1939 році Андрію Миколаєвичу пощастило на короткий час зв'язатися з тодішним Головою Ради Міністрів Вячеславом Прокоповичем і Андрій Миколаєвич, зважаючи на своє становиище конфінованого, передає всі свої повновласті Голові Ради Міністрів. Коли ж В. Прокопович і сам опинився під німецькою окупацією (1941) — він лояльно звернув усі свої повновласті Андрію Миколаєвичу. Німецька окупація — це був дуже важкий час. Але Андрій Миколаєвич, непохитно вірячи в перемогу демократії, не йде на ніякі угоди з гітлерівським режимом.

Воєнні хуртовини минулися. Українська політична еміґрація поповнилася кількома сотнями тисяч нових еміґрантів. Почалося, особливо в Німеччині, бурхливе українське політичне життя. Президент Андрій Миколаєвич Лівицький заініційовує реорганізацію Державного Центру в порозумінні з найвидатнішим українським політичним діячем, своїм колишнім партійним товаришем (ставши Президентом, Андрій Миколаєвич перестав бути членом будьякої політичної партії) Ісааком Прохоровичем Мазепою. Ісаак Прохорович виготовляє проєкт реорганізації, узгіднює його з усіма політичними партіями і цей проєкт у вигляді Тимчасового Закону про реорганізацію Державного Центру, на першій сесії таким чином організованої Української Національної Ради, затверджує Президент. На першій же сесії Андрій Миколаєвич на Голову Виконавчого Органу Української Національної Ради покликав проф. Ісаака Мазепу.

Аж ось 17 січня 1954 року Українське Інформаційне Бюро дістає сумну вістку з Карльсруе, що Андрія Миколаєвича не стало. Урвалось життя пильного трудівника, великого державного мужа і відданого українському народові його найвищого репрезентанта — Президента Української Народньої Республіки. Батьківщина ніколи не забуде його відданої і жертовної праці: у вільному Києві в Пантеоні найславніших українських мужів поруч з Симоном Васильовичем Петлюрою лежатимуть і тлінні останки його найближчого співпрацівника і наступника Андрія Миколаєвича Лівицького.

Заповіт Президента Андрія М. Лівицького

МІЙ ЗАПОВІТ

Я відчуваю, що в найскоршому часі доведеться мені відійти з цього світу. Найбільше прикро, що ані мені, ані мойому Незабутньому Зверхникові, Симонові ПЕТЛЮРІ, не судилося дочекатися вільної УКРАЇНИ.

Моїх товаришів і співробітників закликаю й далі міцно тримати прапор ДЕРЖАВНОГО ЦЕНТРУ УКРАЇНСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ. Заповідаю їм дбати про УКРАЇНСЬКУ НАЦІОНАЛЬНУ РАДУ — вона є дуже цінна для нашої визвольної боротьби.

Українське громадянство на чужині закликаю об'єднаними зусиллями провадити визвольну акцію, а Українському Народові на Батьківщині бажаю сил та витривалости у його героїчній боротьбі з лютим ворогом.

Вірю, що з Божою поміччю Український Народ переможе і здобуде свою Самостійну ДЕРЖАВУ.

Андрій ЛІВИЦЬКИЙ

Цим стверджую, що дня 13 січня 1954 року, о год. 17-ій, хв. 25, Пан Президент УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ Андрій ЛІВИЦЬКИЙ, бувши в повній свідомості, в присутності п. майора Якова Дзябенка, подиктував мені його відозву під назвою «МІЙ ЗАПОВІТ». Цю відозву списано мною докладно зі слів Пана Президента, відчитано йому, а потім підписано ним.

Заступник Державного Контролера
Української Народньої Республіки,
на еміґрації: І. Іножарський

Стверджую: присутній майор Я. Дзябенко.
Дня 13 січня 1954 р.
м. Карльсруе в Німеччині,
Міський шпиталь.

ПРЕЗИДЕНТ В ТРУНІ

На подушці ознаки кожночасного Голови Української Держави — інсіґнії Гетьмана Івана Мазепи та ордена Небіжчика

Похорон Президента Української Народньої Республіки

1. Перевезення тіла Небіжчика.

Президент Української Народньої Республіки ЛІВИЦЬКИЙ помер у шпиталі в Карльсруе 17 січня, о год. 9. 30 ранку. Тіло його було набальзамоване лікарями міського шпиталя і спеціяльним автом, в супроводі сина Небіжчика Миколи Лівицького та судді І. Іножарського, перевезене 20 січня ц. р. до Мюнхену. Ескорту тлінних останків Пана Президента зустріли представники Президії, Виконавчого Органу Української Національної Ради та Військового Ресорту. Відразу ж представник Ресорту Військових Справ подбав про почесну охорону і варту біля труни Небіжчика, що була перевезена до каплиці на Вальдфрідгофі в Мюнхені.

2. Заупокійна служба Божа

О 10-ій годині ранку 21 січня невелика, але гарно обладнана Свято-Покровська Церква в Мюнхені на Дахауерштрассе поволі заповнюється вірними. Владика, Високопреосвященіший Митрополит Ніканор, що приїхав в асисті чисельного духівництва, після урочистого акту облаченія, благословляє до заупокійної Святої Літургії. Починається чудова своїми співами і багатозмістовна свята Літургія, що викликає у вірних, які вже цілком заповнили церкву, почуття примирення з долею... Прийшли бо вони попрощатися із своїм Найвищим Репрезентантом, своїм Президентом, Батьком і Провідником. Моляться за спокій душі Президента Андрія Лівицького, за спокій душі того, кого вони найбільш любили. Та провідна думка святої заупокійної Літургії така: «всі люди смертні, всі люди грішні. Один Ти, Господи Боже, безсмертний і безгрішний. Прийми на Своє лоно новопреставленого Раба Божого Андрія»... І ця провідна думка святої Літургії вносить заспокоєння в душі жалібної громади.

Між приявними ми бачимо, крім, розуміється, присутніх в Мюнхені членів родини покійного Президента — його дружини **Марії Варфоломіївни,** сина **Миколи Андрієвича** — багато найвидатніших представників українського політичного та громадського життя: наступника Президента і Голову Виконавчого Органу д-ра Степана **Витвицького,** заступників Голови Української Національної Ради пп. О. Бойдуника, Є. Ґловінського, І. Поповича; членів Виконавчого Органу УНРади — Заступника Голови С. Довгаля, пп. М. Воскобійника, В. Діберта, М. Хроба-

Високопреосвященіший Митрополит Ніканор відправив заупокійні Служби Божі...

ка, О. Юрченка, держ. контролера І. Іножарського; далі ми зауважили присутніх полк. А. Мельника, полк. Кмету, пп. Ярослава Стецька, В. Доленка, Я. Бенцаля, ген. Дашкевича (з Австрії), ген. М. Капустянського, ген. Вовка, пол. М. Шраменка, полк. М. Стечишина, М. Ковалевського, сотн. Задоровича (Австрія), полк. Побігущого, майора Кукловського, майора Дзябенка. На кінець Служби Божої прибула з Ульму чисельна делеґація від Союзу Українських Ветеранів з двома прапорами, очолена полк. В. Татарським і полк. І. Пекарчуком. Разом з ними прибули також проф. І. Бакало і майор Л. Василів та до тридцяти ветеранів з родинами.

Останні дні пана Президента

Під час наших Різдвяних Свят стан здоров'я Президента Андрія ЛІВИЦЬКОГО несподівано погіршився. Хворий виявляв нервовість і почав скаржитися на болі голови. По кількох днях, починаючи від 9 січня, знову помітне було значне поліпшення. Дня 12 січня Президент підписав декрет про покликання нового Виконавчого Органу УНРади з доктором Степаном Витвицьким на чолі. Проте, 13 січня зненацька почалися ознаки дальшого погіршення. Того ж дня Президент зажадав від перебуваючого у нього п. І. Іножарського занотування, як він висловився, заповіту. Списання заповіту було зроблено в присутності ад'ютанта Президента п. майора Я. Дзябенка.

Увечері 14 січня Президент стратив притомність. Викликаний телеграфічно син Президента, прибувши 15 січня, не застав свого батька притомним. Не повернувшись більше до притомности, Президент А. ЛІВІЦЬКИЙ тихо й безболісно упокоївся дня 17 січня, о годині 9, хв. 30 вранці.

Президентові уділив останньої Тайни Святої Сповіді Голова Української Автокефальної Православної Церкви Владика Митрополит НІКАНОР у присутності дружини Марії Лівицької та сина Миколи Лівицького.

Як стверджують лікарі, смерть настала в наслідок виливу крови до мозку.

За труною Президента найближча родина та д-р Степан Витвицький

Заупокійну святу Літургію прочулано відслужив о. Демид Бурко в асисті оо. Дімітрашвілі, Дублянського і Добровольського та о. протодиякона Короля і о. диякона Воробця. Прекрасно співав хор місцевої парафії під керуванням о. І. Заяця. В хорі ми зауважили також о. Ф. Луговенка.

Після Служби Божої була відправлена панахида за спокій душі Президента Андрія Лівицького. Панахиду відслужив Високопреосвященіший Митрополит Ніканор в асисті вже названих священиків та дияконів, до яких ще приєднався о. Паладій Дубицький та о. Ф. Луговенко.

3. Похорон на Вальдфрідгофі

Вже в полудневі години на цвинтар почали сходитись засмучені люди, щоб в останнє глянути на свого Покійного Президента. Поодинці і групами підходять до каплички, де за шклом, серед чудових квітів і вінків ,лежав Небіжчик. В супроводі Миколи Андрієвича Лівицького підходять приїжджі з Парижу, які щойно прибули: ген. О. Удовиченко, інж. С. Созонтів та ред. Р. Голіян. Та і їх швидко зміняють інші українці та чужинці, між якими ми зауважили представників козацтва в їхніх характерних шапках.

Але в цей час труну забирають. Люди, деяки з них з плачем, просили пустити їх востаннє глянути на свого Президента. Але час наглить. Проте, вдається ще організувати чергу для відвідин вже в іншій кімнаті, де фахові фотографи робили останні світлини... Труну закривають і тлінні останки Небіжчика назавжди зникають з очей нашого громадянства ...

Тим часом вінки прибувають потоком. Невеликі галі швидко заповнюються людьми і вже нема для них тут місця. Не зважаючи на дощ, люди терпляче чекають на дворі.

О 3-ій годині пополудні відчиняються широкі двері великої і просторої каплиці і полк. М. Шраменко керує порядком між дуже і дуже чисельними громадянами — чужинцями й українцями, що прийшли віддати останній поклін великому державному мужеві України.

Представники політичних, військових, громадських і допомогових організацій та установ творять величезний шпалір із своїми вінками і китицями. Під звуки жалібного маршу, поволі немов пливе, в'їжджає труна з Небіжчиком, покрита прапором, прекрасними китицями і квітами від найближчих членів родини і супроводжувана одним бойовим прапором армії УНР і прапорами ветеранів. Перед труною старий козак Божко тримає подушку з орденами Небіжчика і клейнодами Гетьмана Мазепи. До почесної сторожі відразу ж стає ген. О. Удовиченко і ген. Дашкевич, їх незабаром змінили ген. Вовк і ген. Капустянський, далі почесну варту військовиків тримали полковники Шраменко, Коваль, Стечишин та Татарський. Рівночасно весь час біля труни була почесна варта пластунів та студентів.

В повному єпископському облаченні, спираючись

на посох, входить Митрополит Ніканор в супроводі всього духівництва (до якого долучився ще о. Сіменович) і розпочинається заупокійна Служба Божа. Владика відчитує останні молитви і звільнює Богом данною йому владою Небіжчика від всіх його вільних і невільних гріхів. Починається величезний похід, який відпроваджує Покійника до останнього місця Його спочинку. На чолі походу йде о. Паладій Дубицький з хрестом, за ним довгий шпалір (понад 50) вінків і китиць, що їх несуть представники від організацій. Тут є вінки і китиці д-ра С. Витвицького, Президії УНРади, ВО УНРади, вірного вояцтва, грузинської еміґрації, північних кавказців, УСП, ЦК УРДП, Проводу ЗЧ ОУН, ЗП УГВР, ОУН, УНДС, СКТСУ, СЗСУ—СП, УНҐ, СВУ, УТГІ, Добрусу, Леґіону ім. С. Петлюри, від кол. штабу Добровільних З'єднань Вермахту, кілька вінків від студентських організацій, від Пластового Проводу, від СУВ, ОУЖ, СУЖ, козаків, укр. ветеранів в Австрії, українців з Ганноверу, Вальки, Інґольштадту та багато й багато інших, а зокрема від поодиноких осіб. Також був вінок від вояцтва з Франції, переданий ген. Удовиченком та вінок від організацій Франції, переданий інж. Созонтовим.

Міцний дощ не перешкоджає походові, який розтягнувся майже на кілометр. Перед труною Небіжчика йде хор, за ним духівництво на чолі з Митрополитом Ніканором, а побіч труни почесна варта з пластунів та студентів. За труною родина Небіжчика, д-р С. Витвицький, Президія Української Національної Ради, Виконавчий Орган у повному своєму складі, представники українських та чужинних організацій і чисельне громадянство (до 500 осіб).

Між почесними гостями ми зауважили представника від баварського уряду Оберреґірунґсрата п. Нентвіґа, Ганса Коха, та від Американського Комітету Визволення від Большевизму пп. Печа, Діза, Александра. В похороні взяли участь теж представники інших народів пп. Сухенек-Сухецький, Кордзая, Кабиш, Кантемір, Траго, Маґома, Вірер, Саґарашвілі, Ґлазков, Бушман, Султан, Козлов, Бутенко, та ін.

Далі була репрезентована українська Католицька Церква, українські Високі Школи, та всі українські політичні, військові, громадські та допомогові центральні організації, на чолі з своїми головами, управами та видатними членами і вся українська преса в Німеччині.

Після останньої Служби Божої, зв'язаної з похоронним обрядом, що її відправив Митрополит Ніканор, та глибоко прочуленої промови Владики, що в своєму короткому слові сказав, що життєвий шлях покійного Президента Андрія Лівицького був, як і шлях Його попередника Симона Петлюри, тернистий, вкритий великими перешкодами і дуже важкий. Але покійний Президент Андрій Лівицький так само, як і його Великий Попередник, не зважаючи на всі труднощі й небезпеки — вели за собою український нарід до його світлого майбутнього та остаточної перемоги . . .

На чолі жалібного походу йшли делеґації з вінками

Після Владики надхненну промову виголосив наступник Президента і Голова Виконавчого Органу УНРади д-р Степан Витвицький. Його промову, як і пізнішу промову представника Паризького Бльоку п. А. Кордзая друкуємо на іншому місці. (Згідно з постановою Вик. Органу Укр. Нац. Ради були передбачені тільки промови Митрополита Ніканора, наступника Президента і представника Паризького Бльоку).

На закінчення похоронного обряду Заступник Голови ВО УНРади С. Довгаль подякував Митрополитові й духівництву за відправи Служб Божих та похоронних обрядів та чужинцям і українському громадянству за чисельну участь у цьому сумному державному акті.

Як останнє ПРОЩАЙ — кожний підходив та кидав свою грудку землі в могилу пана Президента.

Остання дорога Президента УНР А. Лівицького

Промова д-ра С. Витвицького

Жалібна Громадо!

Проводимо на вічний спочинок Голову Української Держави, тої, яка створилася 22 січня 1918 року, і якій ім'я — Українська Народня Республіка. Не дзвонять на ту сумну вістку Дзвони Софії, не клоняться перед Тінню Покійного державні прапори, не чуємо прощального гомону гармат, не віддає Покійникові свого останнього салюту українська зброя, а тихий збір еміґрантських вигнанців виправляє оце Президента Української Народньої Республіки в Його останню дорогу. Не судилось бо Йому правити на своїй території ,не розпоряджав він теж множеством воєнних полків, не пишався зовнішніми ознаками влади, але, проте, уявляв своєю постаттю Маєстат найвищої нашої цінности, якій на ім'я Україна.

Моторошно стає кожному з нас, коли видимо, як в чотирьох стінах вузької труни замикаються і немов закінчуються всі життєві мрії і змагання людини, її сподівання на приманливе щастя і життєві її осяги. І коли закриється оце безоглядне віко домовини та потім засипле його сира земля, здається нам, що все скінчилось. Але хіба це було справдішнє і ціле життя, що так мало би кінчитися? Ні, бо поза тим і понадтим є ще друге і більш реальне життя.

«Хто вірує в Мене, той хоч би вмер — буде жити». — сказано в одному місці святої Євангелії. Покійний вірував в ту основну Суть, яка міститься в тих величних словах. Він вірував в ту її частину, яка називається Україною, вірив в неї в один з найбільш критичних моментів нашої історії, коли вона була пробуджена у вогні й бурі. З тою вірою пішов Покійний на вигнання, щоби засвідчувати перед народом і перед світом, що Українська Держава існує, що її територія тільки часово окупована ворожою силою, але що на сторожі прав поневоленого народу стоїть його законний Уряд, який в противагу до накинутого насильством чужого режиму репрезентує справжню волю народу та який не спочине, поки не здобуде державної незалежности.

Як важко приходилось нашим державним будівничим і провідникам народу боротися з самим собою, коли треба було рятувати і зберігати самі основні елементи державности. Як недалеким являється в перспективі часу шлях від Переяслава до Гадяча, а яка далека оця дорога для ходу української політичної думки. Пам'ятаймо про всі труднощі, які приходилось поборювати Покійному, як одному з представників найвищої державної влади, зараз після закінчення першої світової війни, маймо це на увазі особливо, коли бажаємо розцінити без порожньої льсти і славослов'я Його образ, як цілого чоловіка з усіма присущими саме цілому чоловікові вальорами і недомаганнями. Отож, після окупації України большевицькими аґресорами, припав на плечі Покійного Президента, як тодішнього міністра закордонних справ Української Народньої Республіки, важкий обов'язок — зберегти для Української Держави бодай якусь частину її території. В стані примусової конечности оба найбільш в ту пору відповідальні державні мужі, а то Симон Петлюра і покійний Андрій Лівицький, були приневолені піти на догоду з Польщею, оформлену т. зв. Варшавським Договором. Але мимо цього договору, вважається Головного Отамана Петлюру та однаково Покійного Президента великими постатями нашого недавнього минулого, бо зміст і значення згаданого політичного акту, хоч може й помилкового, почались і зродились в чистому джерелі глибокого патріотичного почування, в бажанні знайти реальний захист українській державній ідеї, себто в чистих ідейних спонуках. І це розуміє українська людина, коли однаково з пам'яттю Симона Петлюри вшановує пам'ять Андрія Лівицького. Як цілий чоловік умів теж Покійний визнати свою помилку, та вмів її теж направити.

Час проводу Покійного Президента припадає на один з найважчих періодів нашої історії. Це доба революційного зриву та пізнішого упадку під ударами, коли в кліщах ворожого терору перебувала Східня Україна, а Західня її область виносила на собі лихоліття польської займанщини. Берегти в той час в належній повазі символ Української Державности — перевищувало не раз людські спроможности. Проте, Покійний доніс до останніх своїх днів цей символ в повній його достойности і передав нам, його наступникам. Якби так всі ми знали, скільки діймаючого болю крилось нераз під маскою привітного усміху Президента і скільки покори в службі народові мусів він виявити — тоді ми уміли б належно оцінити жертвенний труд Покійного. Коли згодом Екзильний Уряд мусів стати гостем польської Речі Посполитої, Покійний поміг вдержатися у велекій частині еміґрації, встиг збезпечити її існування і виєднати деякі умови для культурно-наукової праці.

Разом з тим треба підкреслити дальшу ще одну основну рису характеру Покійного, це Його почуття української соборности. Він мав, як мало хто, високий респект до української культури, якої всі глибини досі лежать ще не розгорнені і для тої таємної сили, що вдержала націю проти всіх ворожих затій. Подумаймо тільки: протягом довгих століть жили окремим життям дві вітки українського народу, в різних умовах господарського, соціяльного, культурного, політичного і релігійного побуту, під тиском екстермінації двох ворожих їй сил. За той час гинули народи, падали чужі держави, валилися великі імперії, а український нарід, позбавлений своєї провідної верстви, зберіг себе як націю, а разом з тим і свою єдність, та залишився нероздільний і одностайний, щоб в дні 22 січня 1919 року на Софійській площі проголосити своє політичне об'єднання. Покійний Президент мав особливе відчуття для тої містичної, утаєної сили народу, і вся його практична діяльність за час його вигнання проходила під знам'ям соборности українських земель. Всі питання, які торкалися цілости української політики вирішувалися часто за почином і під проводом Покійного всіми заінтересованими нашими політичними чинниками.

По лінії тих основ української державної політики пішла теж акція Покійного Президента на еміґрації після закінчення другої світової війни. Ото він підняв заходи задля реорганізації Державного Центру Української Народньої Республіки, щоби скріпити справність та успішність його праці і щоби створити одностайний, соборний фронт української політичної еміґрації. Цієї мети досяг Він актом заснування Української Національної Ради в дні 16 липня 1948 р. Завдяки Його ініціятиві, невсипущому Його труду та виїмковій умілості лагодити політичні противенства, звершився того дня акт з'єднання майже всіх політичних груп української еміґрації. Це свідоцтво великого і зрілого державницького розуму тодішніх проводів наших політичних організацій, це, хоч на жаль, проминаючий, але все таки найясніший про-

мінь серед злиденного нашого еміґраційного буття, це найсвітліший вияв справжньої любови до української Батьківщини, який все таки буде освічувати шлях закритого перед нами невідомого майбутнього.

Під проводом Покійного Президента українська державна політика досягає своїх давніх намірів — об'єднати зусилля поневолених народів СССР для спільної визвольної боротьби: створенням Паризького Бльоку наближаємо цей намір до його реалізації.

Для виконання важких завдань державного проводу Бог наділив Покійного Президента цінними прикметами Його характеру. Він вложив Йому у колиску неабиякий талант: дав Йому ясну, погідну, зрівноважену вдачу. Це дуже щедрий дарунок для провідного державного мужа, коли вже зроду у нього всі сили ума і серця достроєні в одну спокійну гармонійну симфонію думок і почуттів, слів і діл.

Почесна сторожа ветеранів (полк. Стечишин і пполк. Татарський) та їхньої майбутньої зміни — пластунів супроводжують труну

Це велика шанса, коли щораз не приходиться нам змагатись з самим собою, з непокірними демонами нашої фізичної напруги. При тому мав Андрій Миколаєвич ясний, доброзичливий підхід до всіх справ і до всіх людей та умів в кожному комплексі і в кожній людині відкрити і використати все, що позитивне і творче та з того викувати конструктивну вартість. Мав теж великий дар бачити справи і людей серцем. Воно — це знання, здобуте серцем, наймудріше і найцінніше. Умів до того забути і вибачити — це велика ласка, про яку просимо в щоденній нашій молитві.

Мандрує Дух Покійного Президента по Україні з Різдвяним привітом. Стукає до тюремних ґрат, переступає кільчасті огорожі концентраційних таборів, заглядає до хат українських людей і вітає їх привітом: «Христос родився». І ото в тій мандрівці по Україні заспокоюється Дух Президента. Бо хоч він бачить, що український люд, сповитий жахом терпіння, то цю смуту його недолі перемагає ще більш могутній патос героїки, акорд активного героїзму у нестримній боротьбі за волю. Кожний тиск ворожого гніту і терору відтискається на Батьківщині розквітом нових моральних сил, що наближають нас до перемоги.

І з України, через непроходиму завісу прориваються до могили Президента незлічимі квіти найкращих почувань мільйонів українських сердець і кануть рясним плачем на домовину. Вони вистелюють його путь в оті хороми, де царствують великі постаті української історії, князі, гетьмани і духові правителі народу, і де довкруги них збираються тіні всіх тих борців, яких остання думка і останній відих належали Україні. Ця дорога в деяких писаннях великих умів людства про безсмертність душі називається «дорогою до добрих людей»: добрих, бо визволених з усіх пороків дочасного земного життя. А той світ, до якого переходить Покійний, називається не раз в таких же само писаннях «справжньою землею», супроти якої наша земля, що по ній ступаємо, являється тільки тінню. Так, бо та реальна земля — це справжній і дійсний світ. Бо дійсне є те, що діє, а з того саме світа і його Найвищого Правителя сходить на весь народ наймогутніша, незрима і непереможна сила духа, яка веде його по шляху призначення. В тому Царстві житиме повсякчас душа Покійного Андрія Миколаєвича Лівицького.

Вічний спокій Тобі і вічна Тобі пам'ять,
Пане Президенте!

ПЕРЕБРАННЯ ОБОВ'ЯЗКІВ ПРЕЗИДЕНТА ГОЛОВОЮ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

В зв'зку з смертю Президента Української Народньої Республіки Андрія ЛІВИЦЬКОГО, й тим, що після смерти проф. ІВАНИЦЬКОГО новий Голова Української Національної Ради ще не обраний, права й обов'язки Президента, згідно з Тимчасовим Законом про Реорганізацію Державного Центру, ст. 23, перейшли на Голову Виконавчого Органу д-ра С. ВИТВИЦЬКОГО.

ЖАЛІБНЕ ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ І ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

18 січня відбулося жалібне засідання Президії Української Національної Ради і присутніх у Мюнхені членів Виконавчого Органу, присвячене пам'яті Президента Андрія ЛІВИЦЬКОГО.

Промова пана А. Кордзая

Глибоко сумуючи ми сьогодня прощаємось з людиною, що ціле своє життя працювала для добра своєї Батьківщини, що вела непримиренний бій проти уярмлювача своєї Батьківщини. Також на чужині, тілесно хворий, але духово сильний і непохитний, Небіжчик керував справою боротьби за звільнення свого народу. Чужій землі віддаємо ми велику людину й приятеля поневолених народів, Президента України — Андрія Лівицького.

Від імени всіх об'єднаних в Паризькому Бльоці Екзильних Урядів та національних заступництв висловлюю родині померлого державного мужа і всім всім українцям, що перебувають в Україні та на чужині, як також Українській Національній Раді, своє глибоке співчуття.

В похороні взяло участь чисельне духівництво

Вся боротьба українців за свою самостійність останнього часу була тісно зв'язана з особою Президента Лівицького. Ще за часів свого студентського життя, початком цього століття, стає померлий членом однієї української партії, що як перша зі всіх українських груп, мала за завдання досягнення самостійности України. Пізніше, коли ця партія в 1905 р. перетворилася на УСДРП, майбутній Президент бере жваву участь в нелеґальній революційній роботі, за що пізніше був поставлений перед військовий суд. Наслідком революції 1917 р. розпалась імперіялістична Росія і настав час визволення народів, поневолених Російською імперією. Також Україна стає самостійною республікою і Небіжчик бере участь при відбудові своєї Батьківщини, він стає спочатку міністром, пізніше прем'єр-міністром України.

Але не було суджено Україні, як і багатьом іншим державам, довго тішитися свободою та закріпити свою державну незалежність. Зміцнена червона Москва не терпить біля себе вільних демократичних держав і починає збройну війну за відновлення колишньої російської імперії в її старих кордонах. Україна в нерівній боротьбі зазнає поразки, але не капітулює і уряд разом з військом іде на чужину. У Варшаві керує Небіжчик українською політичною еміґрацією і після вбивства С. Петлюри, на підставі конституції, стає президентом України. Його діяльність не обмежується чисто українськими справами, він стає творцем організації «Прометей», задовільна робота якої в колах еміґрантів є загально відома. Він кладе основи українського леґального державного заступництва на чужині і в порозумінні зі своїм бувшим партійним приятелем проф. І. Мазепою та іншими партіями засновує УНРаду.

В його помешканні в Карльсруе, і при його участі, постає перед роком організація, що пізніше уконституовується в своїй остаточній формі, як Паризький Бльок, що має здобути друзів і помічників серед західньо-демократичного світу, зокрема в США, в важкій боротьбі проти тиранії Кремля. Ми боремось проти большевизму та кремлівського імперіялізму, ми не маємо ворожнечі до російського народу, який теж терпить від московської диктатури. В боротьбі проти спільного ворога, большевизму, ми намагаємось співпрацювати з тими російськими організаціями, які визнають право наших народів на незалежне державне життя. З упадком большевизму сподіваємося, що нам пощастить нав'язати дружні відносини з усіма народами Совєтського Союзу.

Небіжчик погоджувався з нашими поглядами на сьогоднішню боротьбу. Навіть в останні хвилини свого життя турбувався Він долею свого народу і в своєму заповіті закликає українську еміґрацію і Батьківщину до єдности і боротьби проти жорстокого ворога. Ми переконані, що вільний світ в цій боротьбі буде з нами і московська тиранія буде повалена. І цю перемогу оголосять дзвони українському народові, та його сини в першу чергу з вдячністю згадають Президента Лівицького, який в українському Пантеоні разом з іншими великими постатями Держави матиме почесне місце. Його ім'я, як одного з найбільших українських патріотів, знайде своє місце на сторінках української історії.

І в історії наших народів буде Його ім'я згадуване як ім'я борця за спільну справу. Його життя і боротьба буде нам всім завжди дороговказом.

ВШАНОВУЮТЬ ПАМ'ЯТЬ ПРЕЗИДЕНТА УНР

22 січня 1954 р. в Софієнзаль в Мюнхені відбулася Академія з нагоди 36-ліття проголошення 4-го Універсалу, на якій, в своєму вступному слові при відкриттю Академії, ред Р. Ільницкий чулими словами висловив жаль українців з приводд смерти Президента Української Народньої Республіки А. Лівицького, а присутні (до 600 осіб) вставанням і одно-хвилинною мовчанкою віддали честь пам'яті покійного Президента.

Теж обидва німецькі доповідачі — оберреґірунґсрат п. Нентвіґ, представник баварського Штаатссекретаріяту в справах утікачів та проф. д-р, д-р Ганс Кох, директор німецького Остевропаінститут, в сердечних словах висловили українському народові своє глибоке співчуття з приводу втрати.

Також 4. 2. в мюнхенському клюбі «Крапка над і» визначний англійський гість, заступник Голови Англо-українського т-ва п. О. Герберт висловив в імені приятелів України глибоке співчуття всьому українському громадянству і М. А. Лівицькому, з приводу великої втрати, що її поніс український народ наслідком смерти Президента А. Лівицького.

Українська еміґрація в цілому світі згадує Президента

До нас наспівають вістки, що всюди, де тільки є більше чи менше скупчення української еміґрації, і то на всіх континентах, відбуваються жалібні сходини українців для вшанування пам'яти Покійного Президента Української Народньої Республіки св. п. Андрія Лівицького, або використовуються вже раніше призначені Академії чи інші сходини, щоб згадати Небіжчика. Ми ще, очевидно, не маємо повних звітів про ці імпрези. Проте вже те, що ми маємо, можемо подати до відома наших читачів.

Так, в Нью-Йорку, в неділю 24 січня, відбулася урочиста Академія з нагоди 36 роковин проголошення самостійности Української Народньої Республіки. Голова Зборів, проф. І. Паливода, відкриваючи Академію, згадав Покійного Президента УНР, що незаплямленими доніс прапори нашої державности аж до дня своєї смерти, а приявні хвилиною мовчанки та повстанням з місць згадали Небіжчика.

Також на Академії в Дітройті згадав Покійного Голову Держави проф. Р. Смаль-Стоцький.

На Академії 22 січня в Лондоні, що її улаштувало Представництво ВО УНРади разом з Англо-Українським Товариством, згадав теплими словами Покійного Президента відомий англійський приятель українців п. О. Герберт, а також сливе всі промовці, що виступали на згаданій Академії, як напр., представник хорватів д-р Томіч та інші.

В Торонті (Канада) в неділю 24. січня відбулась панахида за спокій душі Президента А. Лівицького в катедрі св. Володимира, що її відправив сам Високопреосвящений Архиєпископ Михаїл а асисті чисельного духівництва. В українських католицьких церквах Канади відбудеться панахида наступної неділі, а це тому, що й там мають бути представники вояцтва з своїми прапорами.

В багатьох місцевостях Канади, США і Европи приготовляють спеціяльні Академії, присвячені пам'яті Президента.

Вислови співчуття

Як тільки поширилася сумна вістка (через оповіщення і клепсидри Президії і ВО УНРади та через радіо тощо) про смерть славної пам'яти Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівицького, почали надходити численні вислови співчуття.

Досі надійшли телеграми й листи від ряду українських установ, організацій і окремих осіб. Серед них від Архиєпископа Івана Бучка, Укр. Конгрес. К-ту Америки, Комітету Українців Канади, Президії Наукового Т-ва ім. Шевченка, Української Громади в Америці, Українського Народнього Союзу, «Самопоміч» в США, ОУЖ в Німеччині, СУВІ, Союзу українських студентів в Німеччині, СУЖ, СВУ, Українського Вільного Університету, Т-ва укр. інженерів, ЦПУЕН, Крайової Пластової Старшини в Німеччині, УСХС, Спілки укр. науковців, літераторів і мистців в Австрії, Т-ва письменників і журналістів у Великобританії, Леґії українських повстанців, УТГІ, СУМ, ОУК. Також надійшли вислови співчуття від усіх політичних партій, що входять в УНРаду, від ОДУМ в США, Союзу Українок в Америці, Українського Робітничого Союзу, Світової Федерації українських жіночих організацій та багато інших кондоленцій. Разом від українських організацій та поодиноких осіб дотепер прийшло до 150 листів і телеграм.

З чужинців досі надіслали свої вислови співчуття: Бундесміністер проф. д-р Оберлендер, бундесміністер Ф. Шеффер, бундесміністер шляхів Зеебон, проф. д-р фон Менде, Баварський мінінстер-президент д-р Ганс Егард, Обербюрґермайстер Мюнхену Віммер, Президент Польщі Август Залеський, прем'єрміністер польського екзильного уряду Є. Гриневський, Верховний Комітет Визволення Литви і його Виконавча Рада, повноважний міністер Латвії Ліпінш, адмірал Стівенс, президент Грузії Ґеґечкорі, Італійсько-Українське т-во, Рада Білоруської Народньої Республіки, Канцелярія Угорських втікачів, Білоруська Центральна Рада, АБН, Польське об'єднання Прометеївського руху в Лондоні, Об'єднання чеських демократів-федералістів, Виконавча Рада Англо-Українського Т-ва, Американська Рада незалежности Грузії, пп. Печ, Діз, проф. д-р Кох, И. Т. Кендрик, Папроцький, Р. Враґа та інші. Разом дотепер надійшло 44 листи і телеграми від чужинців.

КОМУНІКАТ
Ради Представництва Виконавчого Органу Українтьної Національної Ради в США

з приводу смерти Президента Української Народньої Республіки
АНДРІЯ ЛІВИЦЬКОГО

На першу вістку про смерть Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівицького Рада Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в США зібралася на жалібне засідання, що відбулося дня 20 січня 1954 р. в Нью-Йорку в приміщенні Представництва.

Відзначивши втрату, що її поніс український народ на Батьківщині й на чужині, та вшанувавши пам'ять Голови Держави, найвищого репрезентанта й невтомного носія ідеї Української Народньої Республіки, присутні прийняли наступні постанови:

1. Вислати кондоленційні листи до Достойної Вдови та інших членів Родини Покійного Президента;

2. Подбати за жалібні відправи в українських церквах та влаштувати жалібну академію в Нью-Йорку;

3. Повідомити про смерть Президента українське громадянство й українські організації в США, як рівнож повідомити офіційні американські чинники американських політичних діячів, представників і національно-політичні організації з-поза залізної заслони на терені США.

Підписали: Михайло Ветухів, Зенон Городинський, Іван Дубинець, Генерал Олександер Загродський, Артем Зубенко, Захар Івасишин, Іван Кабачків, Іван Крамаренко, Володимир Михайлів, Іван Паливода, Кость Паньківський, Євген Приходько, Степан Ріпецький, Мілена Рудницька, Микола Смолянський, Левко Чикаленко.
Нью-Йорк, 20 січня 1954.

Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді

23 січня ц. р. в Торонті відбулася Конференція представників українських демократичних об'єднань у Канаді. Конференцію відкрив ред. І. Липовецький. Президію очолював голова Головної Управи Союзу б. Укр. Вояків ген. М. Садовський. Після вшанування вставанням св. пам. Голови Українського Державного Центру Андрія Лівицького і інформаційної доповіді ред. І. Липовецького — «Перед 3-ю Сесією УНРади», Конференцією було принято наступну резолюцію:

Ми, представники українських демократичних об'єднань у Канаді, що зійшлися на Конференції дня 23-го січня 1954 року в місті Торонті, після заслухання інформації в справі УНРади ухвалили таку резолюцію:

1. Схиляємо голови перед світлою памяттю Президента Української Народньої Республіки Андрія Лівицького, що в тяжкий і відповідальний час, після смерти Головного Отамана Симона Петлюри, на підставі закону з дня 12 листопада 1920 року, перебрав на себе обов'язки Голови Держави, очолив українську визвольну боротьбу і непохитно керував нею аж до останніх хвилин свого життя.

2. Схиляємо чоло перед світлою памяттю представників українського Державного Центру: Голови Української Національної Ради проф. Бориса Іваницького, голів Виконного Органу УНРади проф. Ісаака Мазепи і д-ра Степана Барана, Командарма ген.-полк. Михайла Омельяновича-Павленка, голови УАПЦ митрополита Полікарпа, а також членів УНРади Михайла Олексієва, Юліяна Павликовського і Анатолія Рабишенка.

3. Вважаємо Українську Національну Раду єдиним державно-правним репрезентантом визвольних змагань Українського Народу перед широким світом у його боротьбі за незаперечне право на самостійне та ні від кого незалежне державне існування.

4. Констатуємо великого масштабу працю, яку проробила Українська Національна Рада через свій Виконавчий Орган і його Представництва у різних державах світу на протязі років свого існування, маючи для цього обмежені матеріяльні засоби і часто дуже несприятливі умовини для своєї праці.

5. Стверджуємо поважний зріст авторитету Української Національної Ради як у масах української еміґрації, так і у зовнішніх чужинних чинників, а також непохитну поставу Української Національної Ради в обороні самостійницьких позицій та її безоглядну вірність Українському Народові.

6. Засуджуємо всі спроби заперечення, перешкоджения або утруднення праці УНРаді з боку екстремних відхилів нашого суспільства, що намагаються внести заколот у почуття української еміґрації і політичних чинників прихильних нам народів.

7. Вітаємо 3-тю Сесію Української Національної Ради і висловлюємо свою глибоку віру, що на цій Сесії будуть успішно розвя'зані всі проблеми, яких вимагає сучасний момент, потреби української боротьби та, особливо, несподівана смерть Голови Державного Центру.

Торонто, 23 січня 1954 року.

ПРЕЗИДІЯ КОНФЕРЕНЦІЇ

М. Садовський, ген.-хор., І. Сердюк, І. Олійник, О. Охрим.

ПРЕДСТАВНИКИ ОБ'ЄДНАНЬ:

За Головну Управу Союзу б. Укр. Вояків: М. Садовський, ген.-хор., за Управу 5-ої Станиці СбУВ: І. Янішевський, І. Кіріченко. За Дирекцію Укрїанського Воєнно-Історичного Інституту: М. Битинський, майор. За Головну Управу Українського Національно-Демократичного Союзу у Канаді: І. Липовецький, Я. Козловський. За Головну Управу Союзу Українців Жертв Російсько - Комуністичного Терору: Скрипчевський. За Головну Управу Об'єднання Демократичної Української Молоді в Канаді: І. Дубилко. За Краєвий Комітет Української Революційно-Демократичної Партії: І. Сердюк. За Управу Української Робітничої Організації: Д. Ткачук. За Управу Українського Робітничого Союзу: О. Охрим. За Головну Управу Леґіону ім. Симона Петлюри: І. Олійник.

Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду

ДО УКРАЇНЦІВ НА БАТЬКІВЩИНІ Й НА ЧУЖИНІ

Українські громадяни й громадянки!

На січень місяць 1954 року припадає 300-ліття події, що мала тяжкі і згубні наслідки для дальшої історії українського народу. 18 січня 1654 року гетьман Богдан Хмельницький уклав т. зв. Переяславський Договір з тодішнім московським царством. Від цієї дати розпочинаються намагання московських царів знищити вільну україно-козацьку державу й обернути її на колонію майбутньої російської імперії. Це їм остаточно пощастило досягти в другій половині XVIII століття по довгих і кривавих визвольних війнах, що їх провадила Україна в обороні своєї свободи й незалежности.

Після понад 200-літнього перебування у московсько-царський неволі, по революції 1917 року, український нарід здобув наново свою свободу й відновив незалежну державу у вигляді Української Народньої Республіки. В тій вільній українській республіці було забезпечено національну, особисту й релігійну свободу та справедливий соціяльний і господарчий лад для всіх громадян Української Землі, не виключаючи й національних меншин, що жили на нашій Батьківщині.

Проте, московські большевики — спадкоємці царських правителів колишньої російської імперії — пішли війною на молоду державу українську і здобули її перевагою свого війська, підступом, терором і зрадою. Від того часу в Україні панує поліційно-тоталітарний режим насильства, рабської праці, національного й релігійного поневолення, господарського визиску й народовбивства. Разом з тим большевицька Москва винищує українську культуру, нівечить українські історичні пам'ятки, викривлює нашу історію й наші національні традиції, намагаючись вбити національний дух українського народу. Приклад спотворення української історії являють собою гучні святкування, що їх готовить саме тепер большевицька Москва з приводу 300-літти Переяславського Договору. В цих святкуваннях, що їх на наказ Москви слухняно влаштовуватиме, т. зв. «уряд» ніби незалежної совєтської України, гетьмана Богдана Хмельницького виставляється героєм «возсоєдінєнія» України з Росією, а про нарід український твердиться, немовби триста років тому він гаряче бажав «навіки приєднатися до старшого російського брата».

Українці й українки!

Гетьман Богдан Хмельницький був справді великою постаттю в нашій історії. Та не за Переяславський Договір величали гетьмана Хмельницького його сучасники й величають донині наступні покоління українців. Переяславський Договір був, власне, одною з тяжких помилок цього великого державного мужа, якої він допустився через скрутне тодішнє становище України, шукаючи порятунку для нашої Батьківщини. Саме того договору ніяк не міг вибачити Хмельницькому Шевченко, промовляючи устами символічної постаті Матері-України такі гіркі слова: «Ой, Богдане, Богданочку! Якби була знала, у колисці б задушила, під серцем приспала . . .»

Український нарід величав і величає гетьмана Богдана Хмельницького, як відновника Української Держави, що пов'язав традицію князівської Руси-України з новою козацькою добою і передав наступним поколінням заповіт боротьби за повну незалежність України. Створивши українсько-козацьку державу у війнах з Польщею, Богдан Хмельницький виснажився в цій нерівній боротьбі й не міг вдержатися за допомогою лише непевного союзника, яким була тоді Туреччина. Тому очі гетьмана звернулись на північ, і він запропонував московським царям союз проти Польщі, бажаючи забезпечити незалежність України від польських посягань. На підставі Переяславського Договору гетьманська Україна мала залишитися незалежною державою з власним військом, самостійними дипломатичними зносинами з чужими державами, своїми фінансами і своїм судівництвом. Цей договір мав бути лише воєнним союзом, побудованим на взаємному пошануванні прав обох партнерів.

Московські царі зламали договір і використали його для поневолення України та відразу почали посилати туди своїх воєвод і свої залоги. Недарма цей політичний акт, всупереч заявам сучасних московських володарів та їх совєтсько-українських прислужників, був такий непопулярний в українському народі 300 років тому. Сам Богдан Хмельницький довго вагався, доки зважився на цей крок. Велика частина козацької старшини на чолі з полковником Іваном Богуном та цілі полки українського козацтва відмовились визнати цю угоду; протестували проти неї українське духівництво з митрополитом київським Сильвестром Косовим на чолі, протестувало й українське міщанство.

Переконавшись дуже скоро в зраді московського союзника, Богдан Хмельницький став працювати над утворенням нової коаліції, до якої, крім України, мали пристати Швеція, Семигород, Бранденбург, Молдавія, Волощина й Литва. Ця коаліція мала бути звернена і проти Польщі і проти Москви. Її війська вже розпочали свої дії, але передчасна смерть Хмельницького недозволила йому здійснити ці його задуми. Проте, наступники Хмельницького — гетьмани Виговський, Дорошенко, Мазепа — провадили криваві війни проти загарбницьких плянів московських царів. Лише скасування гетьманщини й зруйнування Запорізької Січі в другій половині XVIII століття здійснили остаточно перемогу завойовницьких намірів Москви.

Така є історична правда про Переяславський Договір. Московські большевики намагаються тепер сфальшувати цю правду. Вони намагаються вмовити українців, ніби 300 років тому український нарід добровільно і з радістю прилучився до Москви. Вони не згадують нічого ані про Конотоп, де через п'ять років після Переяславського Договору гетьман Іван Виговський розгромив стотисячне московське військо, ані про Батурин, де поплічник царя Петра Меншиков вирізав усе населення міста з жінками й дітьми разом.

Наміри большевицької Москви аж надто ясні. Гучними святкуваннями 300-ліття Переяславського Договору вона хоче показати перед світом, ніби український нарід задоволений своїм сучасним станом і не прагне відновлення самостійної Української Держави. Вона хоче, фальшуючи історичні факти, переконати українців, що їм немає чого боротися за незалежність, бо ж і їх предки ніби то добровільно вибрали для себе ярмо московських царів. Вона навмисно замовчує безперервну боротьбу українців

До сучасного моменту

Праця Виконавчого Органу Української Національної Ради, як і Державного Центру в цілому, від самої його реорганізації 1948 року переходила, як відомо, в дуже складних і тяжких умовах так внутрішньо- як і зовнішньополітичного характеру.

Перше випливало з ряду найрізноматніших причин, а саме: з специфічних обставин всієї політичної діяльности на еміґрації й зокрема передумов її ідеологічної й політичної самоорганізації; з факту територіяльної розпорошености й своєрідних, незрівняно складніших проти Батьківщини умов праці й побуту; з труднощів створення твердої й сталої фінансової бази, які випливали з попереднього моменту.

Друге, тобто труднощі зовнішньополітичного порядку, випливало, поперше, з переконання багатьох авторитетних чинників західнього світу, що вони будуть спроможні налагодити з своїм воєнним союзником — комуністичною Москвою, тривалу й конструктивну співпрацю, подруге, і це чи не є головним, з недостатнього розуміння серед поважної частини західніх політіків проблеми визволення й державної самостійности України (як і інших, до речі, неросійських підсовєтських народів) так у площині морально-ідеологічній, як і в розрізі політичної доцільности.

Тимто й праця Національної Ради і її Виконавчого Органу, великою мірою, була скерована на подолання цих перешкод, усунення чи зослаблення яких дали б змогу Державному Центрові якнайкраще і якнайдоцільніше здійснити об'єднання чинних українських сил на Батьківщині й на скитальщині й належно скерувати і скоординувати їхню боротьбу проти московського окупанта й діяльність у вільному світі.

Вже самий факт утворення перед п'ятьма роками, на підставі угоди між майже всіма чинними українськими політичними середовищами, Української Національної Ради як українського екзильного передпарляменту на базі Державного Центру Української Народньої Республіки — продовжника й носія українських визвольно-державницьких традицій, мав величезне, в повному розумінні цього слова, значення для справи визволення й відновлення державної незалежности України й був, певною мірою, зламним моментом у розвитку тієї справи. Зламним у тому розумінні, що він зосереджував діяльність якнайширших українських політичних сил навколо єдиного національного центру й тим самим максимально активізував нашу визвольну акцію, переводжувану об'єднаним фронтом.

Мимо всіх, перелічених вище, несприятливих моментів, мимо того, що не всі українські самостійницькі чинники пішли разом із Укр. Нац. Радою, або додержали початкового свого наміру співпрацювати з іншими українськими силами на її базі, праця УНРади на протязі понад п'ятьох років виявила абсолютну життєвість і цілковиту доцільність, більше того — конечність існування саме такої бази й такої форми для української організованої визвольної державницької акції. Не зважаючи на певну кризу, яка більшою чи меншою силою охопила політичне життя еміґрації і яка в процесі перебудови його відповідно до нових умов її існування й діяльности, була явищем, зрештою, цілком зрозумілим, ідея Державного Центру, опертого на традицію Визвольних Змагань і вільну державну волю українського народу, виявлену ще на вільній українській землі, виявила найбільшу стійкість, що саме й дало змогу цій ідеї в цих трудних умовах витримати всі удари й поштовхи так з-зовні, як і з-середини. Разом із цим належить відзначити, що це було доказом не тільки життєвости самої ідеї, але й правильности, в основному, лінії діяльности органів Державного Центру — Національної Ради і її Виконавчого Органу.

На протязі понад 5 років наш екзильний державно-політичний центр спирався на діючий, у найрізноманітніших формах і проявах, рух опору українського народу на Батьківщині й на акцію української еміґрації, яка більшою чи меншою мірою, була й залишається виразницею настроїв різних верств нашого народу. Українська Національна Рада уважно стежила за подіями на Україні й вивчала процеси, що там відбувались і відбуваються, та, мірою можливого, нав'язувала, в різних формах, духовий контакт з людністю поневоленої Батьківщини.

На міжнародньому полі було переведено, не зва-

(Закінчення з 13-ої стор.)

за свою свободу на протязі понад двосотлітнього московського поневолення, замовчує героїчні Визвольні Змагання в роках 1917—20 під прапорами Української Народньої Республіки та невпинний спротив українського народу окупантському московсько-большевицькому режимові, його непохитну боротьбу за самостійну і соборну Українську Державу.

Українські громадяни і громадянки на Батьківщині!

Виконавчий Орган Української Національної Ради, як продовжувач і спадкоємець законного уряду Української Народньої Республіки, знає, що Ви, в умовах большевицького терору, не маєте змоги належно протиставитися накинутим Вам «святкуванням». Але це зроблять за Вас Ваші брати й сестри, що перебувають у країнах вільного світу. Виконавчий Орган Української Національної Ради закликає все українське громадянство на чужині влаштувати в січні 1954 року, в час, коли припадатимуть роковини проголошення самостійности і соборности Української Народньої Республіки, могутні маніфестації протесту проти фальшування нашої історії большевицькою Москвою й накинутим нею узурпаторським «урядом» совєтської України. Хай викриття історичної правди й наша непохитна вірність прапорові Незалежної України засвідчать перед вільним світом справжні прагнення українців і піднесуть дух народу на Батьківщині. Ні фальшем, ні терором не здолає ворог зломити наш народ та його героїчні змагання за відновлення самостійної, ні від кого незалежної, вільної, соборної Української Народньої Республіки. Україна переможе!

Виконавчий Орган Української Національної Ради:

Степан Витвицький — Голова,
Михайло Воскобійник, Василь Григоренко,
Василь Діберт, Спиридон Довгаль,
Микола Лівицький, Микола Хробак ,
Олександер Юрченко — члени.

На чужині, 20 грудня 1953 року.

(Ця відозва була передана в рамках радіопередач українською мовою через Радіо-Рим, Радіо-Еспанія, і «Голос Канади».)

жючи на обмежені матеріяльні можливості, широку акцію висвітлення визвольних прагнень українського народу й української проблеми взагалі на тлі світової політичної ситуації. За останні роки можна виразно ствердити піднесення уваги світової громадської думки й навіть офіційних державних чинників до українського питання, зокрема уваги до вивчення ролі України й інших пригноблених Москвою народів т. зв. СССР у процесі ідеологічної боротьби проти комуністичного тоталітаризму. Величезна доля заслуги в цьому припадає на акцію Укр. Нац. Ради й українських політичних чинників, що стоять за нею. Наявність єдиного національно-політичного центру, що об'єднує незалежно від ідеологічних і політичних різниць, різні українські політичні групи, об'єднує на основі традиційної державної тяглости поважну частину української еміґрації, була вийнятковим щодо свого значення позитивом нашої політики також і на міжнародньому форумі. Ідея державно-політичного екзильного центру, що протистоїть маріонетковому «урядові» т. зв. УССР, щодалі більше знаходить відповідне сприйняття поміж відповідальних чинників західнього і взагалі некомуністичного світу. Факт існування і діяльність Державного Центру, політично й правно виводжуваного з державотворчих актів 22 січня 1918 і 1919 років, дуже спричинилася частково до розвіяння, частково до поважного захитання в міжнародніх колах «непередрішенської» байки російських еміґрантських чинників про «лютневу революцію», як вихідний історичний момент, що до нього мали б повернутись підсовєтські народи по поваленні большевицького режиму.

Особливе місце в зовнішньополітичній діяльності посідала й посідає справа реального координування дій національно-політичних центрів неросійських народів Совєтського Союзу. Саме тут зусиллями Виконавчого Органу Нац. Ради досягнуто не декляративних але цілком відчутних наслідків у вигляді створення вже неодноразово в українській і чужинецькій пресі згадуваного Паризького Бльоку, тобто об'єднання, яке сьогодні охоплює сім екзильних політичних центрів пригноблених червоною Москвою народів. Створення цього Бльоку і приступлення до нього справжніх представників політичної еміґрації цих поневолених народів, спонукало відомий Американський Комітет Визволення від Большевизму, організацію, що сьогодні, в основному, концентрує американські заходи т. зв. психологічної війни проти комунізму, почати ґрунтовний перегляд своїх попередніх позицій і поглядів у цій справі, які, переважно, перед тим випливали з російського великодержавницького штандпункту.

У цій ситуації основним завданням для українського громадянства є його дальше згуртування навколо свого Державного Центру, забезпечення йому якнайбільших можливостей до дальшого успішного переведення його праці, а отже й до активної підтримки його.

За минулі п'ять з половиною років наша провідна політична установа й усе наше громадянство зазнали ряд дошкульних и болючих утрат. Назавжди відійшли від нас Голова Національної Ради Борис Іваницький, перший Голова Вик. Органу Ісаак Мазепа, його наступник на цьому пості — Степан Баран, і, нарешті, — Президент Української Народньої Республіки Андрій Лівицький.

Не зважаючи на ці удари, особливо в умовах нашої розпорошености й пов'язаних із цим труднощів, труднощів, особливо тяжких до подолання при залученні до праці досвідчених політичних діячів, розкиданих по цілому світі, УНРада і її Вик. Орган докладали максимум зусиль, щоб це якнайменше перешкоджало ходові нормальної праці.

Ні на один день органи нашого Державного Центру не припиняли своєї поточної роботи, мимо цих труднощів, мимо розходжень у поглядах на ті чи ті моменти й справи між окремими політичними угрупованнями, розходжень, зрештою, зрозумілих і звичайних не тільки в таких обставинах, але й у цілком нормальних умовах державної праці. Найбільшим виявом названих розходжень був вихід із складу Вик. Органу представників ОУН, що мали ряд своїх відмінних поглядів на деякі питання поточної політики ВО.

Зокрема смерть Голови Державного Центру, президента А. Лівицького — як болюче її не відчули співробітники Небіжчика та згуртоване біля Української Національної Ради громадянство — не вплинула на біг праці наших державних органів. Призначений за п'ять днів до смерти Президента Виконавчий Орган без жодної перерви почав виконувати свої поточні обов'язки, зокрема готуючись до близької Сесії УНРади. Оголошені заява в. о. Голови УНРади І. П. Багряного про зречення з тимчасового виконування обов'язків Президента та комунікат Українського Інформбюро про перебрання цих обов'язків (до сесії УНРади) Головою Виконавчого Органу д-ром С. Витвицьким — створюють цілком ясний стан з погляду правно-конституційного. Державний Центр УНР діє далі, згідно з Заповітом Президента Андрія Лівицького.

Є цілком очевидним, що ряд основних питань нашого політичного сьогодні, питань дальшої праці Державного Центру потребує уважного розгляду й розв'язання. Це розв'язання є цілковито і єдино можливе у рамах праці Державного Центру на основі його правного фундаменту — Тимчасового Закону про Реорганізацію Державного Центру, що є нашою конституцією на час перебування на екзилі. Цей Закон застерігає традиційну тяглість нашої державної організації аж до виявлення волі народу на Батьківщині через вільно обрані Установчі Збори. Разом із тим Тимчасовий Закон дає можливості провадження потрібних змін, що їх диктуватимуть життя й інтереси нашої визвольної боротьби.

Розв'язання тих чи тих назрілих питань організації дальшої праці Державного Центру є важливим завданням III-ої Сесії Української Національної Ради, підготування якої (Сесії) стоїть сьогодні на порядку дня праці Президії й Вик. Органу Нац. Ради. Сесія остаточно впорядкує справу очолення Держ. Центру згідно з приписами Тимч. Закону й відповідно до державних традицій Української Народньої Республіки, справу можливого доповнення складу Національної Ради новими політичними організаціями, справу можливих змін Закону і, зрештою, справу остаточного вконституювання коаліційного Виконавчого Органу.

Переведення Сесії буде дуже значущим і поважним кроком на шляху розгортання дальшої діяльности Державного Центру, діяльности, скерованої на об'єднання і координування всієї акції українських визвольних і державницьких сил.

Українське громадянство повинно пам'ятати, що успіх цієї діяльности залежить, великою мірою, від його активности й енергії, від довір'я і підтримки його для свого Державного Центру. Праця останнього переходить перед очима всього нашого загалу.

З життя і діяльности Державного Центру УНР

ПРИЗНАЧЕННЯ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ

Декретом з 12 січня 1954 року Президент Української Народньої Республіки призначив Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Голова і Керівник Ресорту Закордонних Справ — д-р Степан ВИТВИЦЬКИЙ.

Заступник Голови і Керівник Ресорту Господарства — інж. Спиридон ДОВГАЛЬ.

Керівник Військового Ресорту — ген. Олександер УДОВИЧЕНКО.

Керівник Ресорту Внутрішніх Справ — інж. Василь ГРИГОРЕНКО.

Керівник Ресорту Преси й Інформації — ред. Микола ЛІВИЦЬКИЙ.

Керівник Ресорту Фінансів — д-р Микола ХРОБАК.

Члени Виконавчого Органу без Ресортів — ред. Михайло ВОСКОБІЙНИК і інж. Василь ДІБЕРТ.

Державний Секретар — д-р Олександер ЮРЧЕНКО.

ЧАС СКЛИКАННЯ III СЕСІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬОЇ РАДИ

З огляду на смерть Президента Української Народньої Республіки Андрія ЛІВИЦЬКОГО та зв'язані з тим труднощі, Президія Української Національної Ради відклала термін скликання III Сесії Української Національної Ради на 6 березня 1954 року.

ПЕРЕД СМЕРТЮ ПРЕЗИДЕНТА

В днях 16 і 17 грудня м. р. відбулося спільне засідання Президії та Виконавчого Органу Української Національної Ради під головуванням інж. О. Бойдуника, що заступав недужого вик. обов'язки Голови УНРади І. П. Багряного. Прибулий з США заступник Голови ВО та Керманич Ресорту Закордонних Справ д-р Ст. Витвицький виголосив широку доповідь про актуальні справи української зовнішньої і внутрішньої політики. Доповідь д-ра Витвицького доповнили інформаціями ред. М. Лівицький та інж. С. Довгаль. По доповіді відбулася докладна дискусія, у висліді якої стверджено, що розбіжності поміж окремими фракціями УНРади не мають глибоко принципового характеру.

Згідно з листом Президента про покликання д-ра Ст. Витвицького на головування у Виконавчому Органі, новий Голова ВО звернувся до пп. інж. Андрієвського й ген. Капустянського, членів фракції ОУН, з пропозицією повернутися до виконування своїх обов'язків, як членів ВО. Ця пропозиція відповідає бажанню Президента А. Лівицького, який у своєму листі з дня 10 листопада ц. р. до голови фракції ОУН в УНРаді, інж. О. Бойдуника, закликав згадану фракцію змінити своє рішення щодо відкликання пп. інж. Андрієвського та ген. Капустянського з Виконавчого Органу. На цей заклик фракція ОУН відповіла тоді відмовно.

По прибутті до Німеччини д-р Ст. Витвицький відвідав насамперед Президента А. Лівицького, що ще тоді перебував у шпиталі. В місці осідку Державного Центру д-р Ст. Витвицький взяв участь у кількох засіданнях ВО УНРади та в міжфракційних нарадах. Він відбув кількоразові особисті конференції з представниками всіх фракцій УНРади та відвідав багатьох чільних українських діячів, що перебувають у Німеччині.

ЗУСТРІЧІ Д-РА ВИТВИЦЬКОГО В ПАРИЖІ

У своїй дорозі з США до осідку Державного Центра в Мюнхені д-р Ст. Витвицький затримався в Парижі, пробувши там від 22 до 26 листопада м. р. В часі того свого побуту д-р Витвицький відбув зустріч з представниками громадянства, яке поінформував у своїй доповіді про свою діяльність в США та про актуальні питання української політики.

Після зустрічі д-ра Витвицького з головою вірменського Національного Комітету ген. Дро і головою грузинського Екзильного Уряду п. Ґеґечкорі відбулись 26 листопада збори представників політичних організацій, що входять у склад Паризького Бльоку. Після доповіді д-ра Витвицького відбулась дискусія про найближчі завдання Бльоку.

Між іншими політичними діячами відвідали теж д-ра Витвицького відомий польський публіцист Р. Враґа і польський консул п. Парчевський.

ПОДОРОЖ ЧЛЕНА ВО УНРАДИ МИКОЛИ ЛІВИЦЬОГО ДО ПАРИЖУ

В днях 7, 8 і 9 грудня м. р. в Парижі перебував керівник Ресорту Преси та Інформації ВО УНРади ред. М. Лівицький. Під час свого побуту в Парижі п. М. Лівицький відбув нараду з Представництвом ВО на Францію в особах голови Представництва інж. С. Созонтова та ред. Р. Голіяна. Він мав побачення з різними українськими журналістами, обговорюючи з ними справу українських пересилань у системі Радіовисильні «Визволення». Разом із заступником директора Радіовисильні «Визволення» містером Діз та ред. Р. Голіяном п. М. Лівицький відвідав оселю Українського Наукового Товариства ім. Т. Шевченка в Сарсель під Парижом, де гостей прийняв проф. В. Кубійович та його співробітники.

Ред. М. Лівицький бачився також з представниками грузинського (міністер Е. Ґеґечкорі й інші) та вірменського національних центрів і мав нагоду обговорити з ними низку актуальних питань, що стосуються спільної акції т. зв. Паризького Бльоку.

(Закінчення з стор. 15-ої)

Представники політично організованого активу його, заступленого в екзильному парляменті, мають кожночасно можливість її спостерігати й спрямовувати. В цьому особливість і сила Державного Центру Української Народньої Республіки і його представничого тіла — Української Національної Ради.

Ми певні того, що свідоме ваги і завдань нашого Державного Центру, українське громадянство й надалі зміцнюватиме його базу. Це є запорукою нашої єдности й успіху діяльности нашого екзильного уряду, спрямованої на здійснення нашої національної мети — відновлення Української Самостійної Соборної Демократичної Держави.

І. ЛУЧ

Занедбана справа

Якщо б оцінювати українську національну справу за досить галасливою діяльностю нашої еміґрації, то на перший погляд здавалося б, що все гаразд. Маємо на еміґрації масу всяких організацій, високі школи, дві академії наук, масу науковців, політиків, маємо скромний екзильний уряд, та ще крім нього галасливе представництво другого ніби «краєвого уряду», що буцім то «урядує» десь у Львові, словом, є у нас усього богато.

Здавалося б, що така досконало організована еміґрація здобула собі в широкому вільному світі сформованих прихильників, для яких проблема незалежної української державности є вже незаперечною. Таке враження має кожний, хто поза українським еміґраційним ґетто не бачить чужого світу.

Тимчасом домінуюча світова опінія знає тільки Росію, а нас, українців, як її «невід'ємну» складову частину, тобто як приналежних до російського народу. Напр. Двайт Айзенгавер, президент наймогутнішої світової потуги — США, у своєму монументальному творі «Crusade in Europe» каже, що «росіяни великодушні» і дуже подібні до американського народу в своєму історичному минулому — дослівно: **«обидва народи були вільні від плями колоніяльного насильницького імперіялізму»!**

Щоб зрозуміти ментальність сучасного інтелігентного чужинця в питанні російської імперіяльної проблематики, вистачить навести дрібний приклад, що недавно мав місце в Швайцарії.

Питає мене знайомий швайцарець-інтелигент, якої я національности. Відповідаю, що я українець. На це одержую пояснення: «значить, ви рус»! — «Ніякий росіянин, а українець, тобто приналежний до зовсім окремої української нації, що має свою власну давню культуру, мову, письменство та історію, зовсім незалежну від російсько-московського народу.»

Але мій швайцарський приятель заперечує дальше і навіть дещо обурюється, що я його вважаю за малоосвічену людину, мовляв, він не тільки вчився світової історії, зокрема історії сходу Европи в школі, але крім того ще читав сам велику історичну літературу про Росію та її різні племена. В своїй горячій дискусії він переходить до наступу і запитує мене, чи я читав велику 4-томову історію Росії в німецької мові одного з найбільших наукових авторитетів Швайцарії — проф. Валентина Гітермана, (к. еміґранта з Росії з 1905 р.). Власне в тій історії є стверджено, що ніякої України не було й нема і що українське племя — це росіяни. Аж щойно тоді зм'як мій співбесідник, коли переконався, що й я читав ту «славну» історію Ґітермана та почув від мене критичні завваги, що автор безкритично й насліпо повторив старі російсько-царські історичні фальшивки — «А коли так, то чому українці не дають до наших бібліотек своєї правдивої історичної літератури?» — слідував слушний запит швайцарця.

Було б несправедливим обвинувачувати президента Айзенгавера, того чи іншого швайцарця, француза, німця, англійця і т. д. в упередженому русофільстві, або в українофобстві. Інформації про Росію вони черпають із давніх і найновіших підручників та літератури в своїх мовах, написаних з джерел, зручно спрепарованих столітньою імперіялістичною російською пропагандою.

Всі світові бібліотеки по всіх культурних осередках вільного світу заповнені майже виключно російсько-імперіялістичною історичною літературою. А організоване українство, нажаль, досі не спромоглося систематично постачати чужинні книгозбірні виданнями в чужих мовах, що правдиво насвітлювали б історію України та загарбництво російської імперії.

Ось хочби зайти до першої-липшої бібліотеки в Швайцарії, напр. в Цюриху. Там знайдете пробольшевицьку й протиукраїнську інформацію. І нема підстав підозрівати управи бібліотек, що вони чомусь наставлені проти України. Ні, вони вкладають до своїх книгозбірень усе те, що їм присилають. А вже годі від них вимагати, щоб вони самі вишукували матеріяли й інформації про якусь незнану їм поневолену націю!

Некраще стоїть справа з другим дуже важним джерелом знання та інформації — це енциклопедії — світові й льокальні. В них здебільшого — коли й знайдете якусь згадку про Україну, то найчастіше перекручену й насвітлену скрізь шкло, зафарблене традиційним російським імперіялізмом.

Цей стан іґнорації України, а в зв'язку з тим і байдужости культурного світу до визвольних зма-

---

ВІДПОВІДЬ НА КАМПАНІЮ «ОПОЗИЦІЇ»

З усіх країн, де перебувають українські еміґранти, приходять вістки про переможну відсіч, що її дають прихильники УНРади на вічах і зборах у відповідь на неперебірливі напади на Державний Центр прибічників ОУНР та ЗП УГВР. Ці безпідставні напади ще більш злютували табір УНРади та спричинилися до того, що чимраз більше «невтральних» або й навіть колишніх прихильників «опозиції» стають на позиції підтримки Державного Центру УНР. Про це свідчать численні листи, які щодня надходять до Виконавчого Органу УНРади.

Не зменшилася також і матеріяльна жертвенність на потреби Визвольної Акції Української Національної Ради. От кілька прикладів:

Пан Сергій Сухотеплий в Австралії, що в 1951 р. підписався на 20 долярів Позички Визволення України, тепер вписався ще на 100 долярів, роблячи це, як він заявляє, «на знак признання за те, що УНРада розбила КЦАБ».

Пан Михайло Сенчак в Австралії що тяжко працює на цукрових плянтаціях, начитавшись «опозиційної» преси, обвинувачував УНРаду в тім, що вона «продала Галичину полякам, а решту України — росіянам». Одержавши відповідні вияснення, п. Сенчак переслав 100 долярів на Позичку Визволення України.

Товариство «Українська Просвіта» у Форт-Віліямс призначила на працю УНРади в жовтні ц. р. 500 долярів.

В жовтні ц. р. ВО УНРади одержав 183,50 долярів від Українського Робітничого Союзу, як асиґнування Виконавчого Комітету Союзу (100 дол.) та пожертви його членів.

Повідомлення про збільшення пожертв на Визвольну Боротьбу під проводом УНРади надходять з різних країн, а зокрема з різних місцевостей Німеччини, де обурені неперебірливою кампанією ОУНР й ЗП УГВР незаможні українські залишенці спішать виявити свою вірність національно-державним прапорам Української Народньої Республіки.

Відгуки на наші матеріяли

А. ЧЕРНЕЦЬКИЙ

Скажім правду отверто і ясно

(До справи нашої консолідації)

Українська преса на скитальщині раз у раз порушує справу консолідації та закликає до неї. Цій справі присвятив свою увагу п. П. К. у «Вістях» ч. 27 за листопад 1953 р.

Здавалося б, що справа ясна, потребу об'єднання всієї нашої еміґрації ніхто не оспорює, бо всі розуміють, що і ми самі, і світ чекають та потребують її, якщо наша визвольна боротьба має знайти у світі прихильний позитивний відгук. Іде тут, на скитальщині, про пропаґанду української самостійної державної думки, а не про захоплення влади, про реалізацію певних суспільних чи партійних програм.

На це прийде час і це будуть робити наші політичні партії дома. Чому немає у нас консолідації, чому ще так далеко до неї? По моєму, і це треба собі сказати отверто і ясно, у нас на скитальщині є певні ґрупи, які думають, що тільки вони мають право репрезентувати українську визвольну боротьбу і що тільки їм має і мусить належати влада в українській державі.

Це у них найважніше і до цього йдуть вони всіми засобами, дотримуючись тези, що всі засоби, моральні чи неморальні, добрі, коли вони ведуть до мети, до захоплення влади.

Тому й безпардонні напади на своїх політичних противників, яких трактують як державних ворогів, що їх треба знищити, унешкідливити, а щоб цього легше досягти, приписується їм всякі ухили, національні гріхи. До цього й фальшується факти та саму історію нашої визвольної боротьби, зриваючи навіть із самими основними державними актами Центральної Ради та Трудового Конґресу.

Робиться це не оглядаючись на правду, не придержуючись моралі, не признаючи крім себе нікого й нічого. Очевидно, що такий неджельтменський підхід, не може створити у нас т. зв. «Burgfrieden», бо до цього потрібні чесність і добра воля у всіх партнерів.

Тому й немає консолідації, бо хитрунством, ставленням других перед доконані факти, до ніякого зговорення і об'єднання довести не можна.

Хто за всяку ціну йде до захоплення влади, хто знає тільки себе і кому потрібна диктатура, той консолідації не потребує.

Ніде правди діти, що у нас є політичний двоподіл: одні стоять на ґрунті державних актів Української Народньої Республіки, яка була виявом законної волі вільного українського народу у часі нашої національної революції, а другі цю волю та її акти заперечують, бо самі хотять всім українцям накинути свою волю, свій диктат. Про волю народу не питають вони нині, і не будуть питати й у майбутньому. Такі поняття їм чужі і такої політики вони не знають і не хочуть знати. Це треба собі сказати ясно й отверто і до цього пристосувати нашу політику. Ми тут на скитальщині, як демократи, не маємо іншого засобу — як пропаґанду нашого становища. Сили чи насилля супроти наших політичних противників не можемо вживати ні тут, на скитальщині, і не будемо цього як політичні діячі вживати дома.

Силу має і може проявляти тільки держава та її законна влада, уряд, але ніколи політичні партії, якщо не хочуть безпотрібно ризикувати громадянською війною, що молодій українській державі може тільки пошкодити. Світ, який нині не тільки цікавиться українською справою, але й вивчає її, не з наших пропаґандивних заяв та меморіялів, але з самих джерел, із нашої преси, з нашої міжпартійної боротьби — не може захоплюватися і не матиме ніякого інтересу підтримувати нас, коли ми замість замирення у світі, принесемо йому ще одне вогнище конфліктів та хаосу на наших землях.

Не є ніякою таємницею, що не тільки державні, але й партійно-політичні архіви у світі мають укра-

---

(Закінчення з стор. 17-ої)

гань українського народу — буде так довго тривати, доки українська еміґрація не збудиться зі сну своєї безчинности і не візьметься до рішучої і негайної активізації занедбаної справи! Це історичне завдання може й мусить виконати тільки еміґрація, бо покищо не маємо своєї держави, що могла б це робити.

Обов'язок переведення в життя цього пекучого завдання повинні б, на нашу думку, взяти на себе дві наші наукові інституції: ВУАН і НТШ, створивши спільний Науковий Комітет Інформації, до якого треба б для співпраці притягнути всі живі наукові сили української еміґрації — в першу чергу істориків-українознавців. Завданням цього Комітету було б вибрати відповідну існуючу українську історичну літературу в чужих мовах та систематично й пляново розділювати її по університетських і більших прилюдних бібліотеках кожної країни. Очевидно, на добір цієї інформаційної літератури треба б звернути велику увагу, бо ненаукова, або партійницько-однобічна література може тільки справі пошкодити.

Здаємо собі справу про бідність українознавчої літератури в чужих мовах. Зчасом прийдеться вжити заходів для видавання нових спеціяльних наукових праць. Напр., було б дуже на місці, як би хтось з кваліфікованих українських істориків написав бодай коротку правдиву історію Росії в чужих мовах. — Це все в наших умовах не легка справа, але наша поневолена батьківщина вимагає від української еміґрації виконати це завдання.

Щодо паралїжування невірних інформацій про Україну різних енциклопедій, то згаданий Науковий Комітет Інформації міг би зовсім легко справитися з цим завданням. Він подавав би авторам і видавництвам, або, коли автори вже не живуть, то тільки видавництвам енциклопедій свої критичні завваги та рівночасно короткий правдивий зміст спростованого матеріялу — з рівночасним поданням відповідних наукових джерел — і те все від імени Української Академії Наук. Ці заходи напевно причинилися б до усунення закоріненого русотяпства в західному світі.

Очевидно, ця праця є складна та вимагатиме значних коштів. Коли тільки наші наукові установи візьмуться за цю преважну справу, ми віримо, що українська патріотична еміґрація всіми силами її підтримає!

їнські відділи, де точно скомплектовані картотеки наших політичних діячів, вирізки із нашої преси та публікації, і то в оригіналах та докладних перекладах. Чужинецькі політики вивчають для цього й українську мову. Допомогають їм у тому і наші національні вороги, але на це немає ради, і це справи не міняє.

Тому й суґестія п. П. К., що українську справу у соціялістів можуть заступати тільки українські соціялісти з доброю соціялістичною метрикою, а у Ватикані католики і т. д., — нам справи не поправить. Це й навіть недоцільне у теперішніх умовах. Що може нині чужому соціялістові сказати український соціяліст, коли йому покажуть заяви і вирізки з української преси, у яких паплюжиться і лається і демократію, і соціялізм, і їхніх діячів? Заперечити тих фактів український соціяліст не може, але й як їх виправдати? Тому краще хай пробують йти до демократів й соціялістів другі. Може ця зустріч їх зі світом покаже їм, як дивиться на них світ.

Ми, українські соціялісти, оббріхувати наших товаришів, соціялістів чужих народів, не можемо. До такої дипломатії ми не надаємось. А заступати українських робітників і українську справу можемо на з'їздах профспілок, у соціялістичній пресі. І це ми робимо. Але до чужих соціялістичних міністрів, до провідників і політиків соціялістичних партій, як дипльомати — хай іде хто інший, а не українські соціялісти. Так само і до Ватикану, краще щоб йшли наші брати православні, бо вони становлять переважаючу більшість нашого населення. Ватикан добре розуміє політику і дипломатію і добре розуміє ціну обіцянок за одним замахом навернути всіх українців на католицизм, бо знає, що це не можливо і що дорога до цього ще далека та що реалізувати це не будуть саме ті, що такі оферти Ватиканові нині дають.

Політика, це оборона і боротьба за певні ідеї, цілі, але боротьба і чесний змаг, а не хитрунство чи ошуканство, як це дехто у нас думає. На ошуканстві ще ніхто не побудував ніякого підприємства, ніякої держави, бо брехня має завжди короткі ноги. На таких примітивних засобах не поведемо успішно політики й ми. Коли говорю про наш політичний двоподіл, то маю на думці Державний Центр УНР і тих, що його поборюють і негують.

Це не відноситься до тих груп, що заступлені в УНРаді. Тут може бути і опозиція, очевидно чесна, ідейна. Демократії без виміни думок, без опозиції нема і не може бути. Опозиція, це сумління і контроля демократії, ґварант, що демократія не потоне у багні. В демократії опозицію і тих, проти кого вони роблять цю опозицію, єднає почуття спільних ідей, цілей і спільна основа правопорядку, законности, конституції.

Це право опозиції критикувати, змагати до змін навіть конституції, але це не має і не може мати нічого спільного з руїною, з поваленням будівлі, з підмінованням ґрунту.

Коли б у нашому парляменті це робила опозиція, вона перестала б бути демократичною опозицією, а перейшла б на сторону її ворогів. Опозиція має свій глузд, свої закони, поза які в демократії не може вийти.

Опозиція не стоїть на перешкоді консолідації, вона її не заперечує.

З нових книжок

„Про чорні діла Кремля"

"The Black deeds of the Kremlin. A white Book", Toronto, 1953.

З нагоди 20-ліття голоду в Україні вийшла «Біла книга про чорні діла Кремля». Є це справді імпонуюча своїми розмірами книжка на 546 сторінок, в якій велика кількість наочних свідків розповідає про голод 1932—33 рр., про те, як вони його пережили, про братські могили у Вінниці та інших містах України, про Соловки, Печору та десятки подібних концентраційних таборів на Півночі. Це — коротко сказавши — книга про важку Голготу українського народу під російсько-большевицькою окупацією.

Хто автори книжки? Поруч імен, як І. Багряний, С. Підгайний, проф І. Розгін, проф. М. Міщенко та ще кількох інших — це самі селяни й робітники (до 100 чоловік)... Велика заслуга видавців і редакторів цієї «Білої книги» — це те, що вони дали можливість свідчити перед цілим світом про страхіття організованого червоною Москвою голоду в Україні та про рабські табори праці саме тим недостріляним та недомученим селянам і робітникам.

Книга робить потрясаюче враження як своїм змістом так і вдало підібраними оригінальними фотографіями персекуованих видатних осіб та репродукціями документів. На нашу думку особливо цінний розділ IV «Боротьба за незалежність України і ліквідація українських інтелектуалістів» (стор. 307—409). Тут уведено імена 192 українських письменників, критиків та вчених (список далеко неповний), що були персекуовані через большевиків. З них було розстріляно 28 осіб, покінчили життя самогубством у в'язниці або й «на волі» — 9 осіб, зіслано в концтабори — 155, з яких вернулося тільки 27 осіб.

Завданням авторів було ознайомити світ з методами большевицького «правосуддя» та спричинитися таким чином до того, щоб вільний світ зрозумів, який це жорстокий ворог. Має очевидно також рацію і відомий американський вчений ,проф Сімпсон (що написав передмову до цієї книги), коли каже, що «автори цієї книжки леліють надію, що вони якимсь способом зможуть причинитися до визволення своєї улюбленої України»...

Книжку можна рекомендувати усім тим, що хотіли б студіювати відносини в СССР від безпосередніх свідків, що розповідають про свої переживання просто й щиро, без лукавства.

НАШІ ІНШОМОВНІ ВИДАННЯ

Перед тижнем вийшло перше (подвійне) число «Вістей» Українського Інформаційного Бюро в німецькій мові, а за кілька днів з друку вийде англійське видання. Німецьке число вийшло з портретом Покійного Президента А. Лівицького, англійське так само буде збагачене портретом великого Небіжчика та, можливо, деякими кадрами з похоронів Пана Президента.

ЗМІСТ

	стор.
Президент Української Народньої Республіки (коротка біографія)	2
Заповіт Президента Андрія М. Лівицького	3
Похорон Президента УНР	4
Останні дні пана Президента	4
Промова д-ра С. Витвицького	8
Перебрання обов'язків Президента	9
Промова пана А. Кордзая	10
Вшановують пам'ять Президента УНР	10
Українська еміґрація в цілому світі згадує Президента	11
Вислови співчуття	11
Комунікат Ради Представництва ВО в США	11
Конференція українських демократичних об'єднань у Канаді	12
Виконавчий Орган УНРади про Переяславську угоду	13
До сучасного моменту	14
З життя і діяльности Державного Центру УНР	16
Занедбана справа	17
Відповідь на кампанію опозиції	17
Скажім правду отверто і ясно	18
З нових книжок	19

АДРЕСИ УПОВНОВАЖЕНИХ ПРЕДСТАВНИКІВ ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ ЗАКОРДОНОМ:

США
Mr. P. Krasnonis
779 Broadway, Ap. 123
New York, N. Y.
USA

Канада
Mr. Kochan Wolodymyr
722 McIntyre Bldg.
Winnipeg, Man.
Canada

Англія
Mr. M. Oparenko
5, Acklam Rd.
London, W, 10
England

Австралія
Mgr. Jaroslaw Lohyn
PO Box 88, Rundle St.
Adelaide
S. Australia

Франція
Mr. Ing. Symon Sosontiw
5, rue Gasnier Guy,
Paris XX.
France

Бразілія
Sr. Nicolau S. Dniprovey
Rua Casimiro de Abfeu, 362
S. Paulo — Brasil.

Арґентіна
Red. E. Onatsky
Av. Alem 431 p. 6, Dep. D.
Buenos Aires
Argentina

Венецуеля
Ing. Venedikt Vasiuk
Aportado de Correo 2666
Caracas
Venecuela

Іспанія
Sr. Andre Kishka
Fernando el Santo 18.
Madrid
Spanien

Італія
S. Dr. Fedorontschuk
Via Nemorenea 100.
22 Roma
Italia

Швеція
Mr. B. Kentrzynskyj
6, Klubbocken Maelarshhoejden.
Stockholm
Sweden

«Вісті» можна замовляти також у всіх Уповноважених окремих ресортів ВО УНРади та в поодиноких Товариствах Сприяння УНРаді.

Ціна поодинокого числа 0,50 НМ, або рівновартість в чужих валютах.

ВІСТІ

Виходять раз на місяць.

Редаґує Колеґія. Видає Українське Інформаційне Бюро. Адреса редакції і видавництва: München 25, Dänkhelstr. 4/0.

Druck: Dr. Peter Belej, München 13, Schleißheimer Str. 71, Germany